

Upravništvo, Ljubljana, Knaflejeva
ulica 5 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—,
za inozemstvo Din 40.—.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflejeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisil se ne vračajo.

Obnova zvezne pogodbe s Francijo

V Parizu je ministrski predsednik dr. Stojadinović v funkciji zunanjega ministra Jugoslavije podpisal podaljšanje prijateljskega pakta s Francijo. Obe državi sta si s tem za nadaljnjih pet let podaljšali pogodbo, ki se je sklenila leta 1927. z veljavnostjo za pet let in se je nato prvič podaljšala leta 1932.

Podaljšanje pogodbe med Jugoslavijo in Francijo potemtakem ni prav nič izrednega in nič nenavadnega, marveč obratno povsem enostaven akt, ki je potrdil dosedaj obstoječe stanje za nadaljnjih normalnih pet let. Tako je s formalno stranjo tega diplomatskega dogodka.

Dejansko pa je seveda podpis podaljšane pogodbe mnogo pomembnejše dejanje, prav tako kakor ima svoje krepke znake v vidika manifestantne deklaracije velikega mednarodnega značaja. Zakaj danes so vode motne, obzorje mednarodnih političnih odnošajev nikakor ne jasno, domala na vseh straneh se dvigajo sence opasnih napetosti in pretenj negotovega. V takih odnošajih je tako določen akt, kakor je podpis pogodbe obnove, odločna gesta in pomembna, čeprav ne prinaša v formalnem pogledu nič novega.

Zadnja leta evropske politike so prinesla med svojimi poglavitnimi značilnostmi pred vsem ta pojav, da so se v mednarodnih odnošajih izvršile mnoge prav važne spremembe. Sistem političnih prijateljstev in zvez, ki je trajal malodane poldrugo desetletje, od svetovne vojne dalje, se je je preurejati in uvajati so se začele nove zveze, nove oblike in smeri sodelovanja, nova prijateljstva. Da so se te predrugačite nujno morale vezati tudi z medsebojnimi odtujitvami, je povsem preprosta posledica navedenega pojava. Posebno globoko segajoče so te spremembe zato, ker se tičejo tudi, odnosno predvsem razmerja med vesilami.

Nekdanja zveza med Nemčijo in sovjetsko Rusijo se je prevrgla v najhujše nasprotstvo, če že ne sovraštvo, ki se hoče še stopnjevati. Nasprotstvo med Rusijo in zapadnimi silami je domala povsem izginilo in Sovjetska unija se je vpisala celo v Društvo narodov. Italija je opustila svoje tradicionalno prijateljstvo z Anglijo, ki je spadalo ves čas med osnovne črte italijanske zunanje politike. Podobno je rimska politika prekinila s svojo tradicionalno politiko dobrih odnošajev z Rusijo, saj je bila Italija ena prvih evropskih držav, ki je po vojni priznala sovjetsko vladu. Prenovljena Nemčija je opustila svoje tradicionalno nasprotstvo do Poljske ter stopila z njo v prav dobre odnose, ki se je v neki dobi zdela, da se bodo povzpeli do prave zveze. Nova Nemčija pa je želela zavzeti odločilno mesto po svojem vplivu tudi v srednji Evropi ter je hotela preko tega še dalje na Balkanski polotok.

Vse te spremembe so povzročile nova trenja in prizadevanja, hkrati pa tudi smiselne reakcije tako pri velikih kakor pri malih državah. Ako imenujemo izmed njih samo nekatere, ne smemo prezreti, da se je Rumunija odtujila od Poljske, a se ji v teku zadnjega leta zopet približala. Prav posebno pa so se opazili poskusi za zblizanje med Češko-slovaško in Avstrijo. A še mnogo večjo pozornost je vzbudilo, da so se odnošaji naše države izboljšali v onih smereh, kjer poprej nikakor niso bili najboljši. Sklenili smo po iniciativi pokojnega kralja Aleksandra prijateljsko pogodbo z Bolgarijo. Izdatno se je spremenilo razmerje med Italijo in Jugoslavijo ter se končno uredilo v novo prijateljstvo. Od nemške strani so prihajale pobude za novo razmerje, za razmerje prijateljstva in sodelovanja, ki si je moglo najuspešneje poiskati konkretnih oblik v območju trgovine in gospodarskih stikov. V celoti se je sredi teh velikih in daleč segajočih sprememb v diplomatski karti Evrope položaj Jugoslavije zelo predrugačil ter se utrdil.

Nikakor ni odveč ako si o priliki obnove prijateljskega pakta s Francijo priključimo vse to v spomin. Zakaj na prvi pogled je očitno, da so te velike in pomembne spremembe ono ozadje, ki se na njem najbolj plastično kaže prava vrednost podaljšane francosko-jugoslovskega pakta. V teku zadnjega leta, osobito po predrugačitvi razmerja do Sofije in Rima, so se mogli čuti od raznih strani glasovi, ki so vedeli povedati o zrahljanju odnošajev do Francije, pa o ohladitvi tesnega razmerja v Mali antiki, kakor da gre za celotno preorientacijo jugoslovske zunanje politike, kakor da gre zares za prestop Jugoslavije v drug tabor.

Podpis prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Francijo je, lahko rečemo, zunanji, formalni demanti teh zlohotnih tolmachen. Vsemu svetu naj se dokumentira, da je jugoslovskega razmerje do Francije ostalo isto, kakor je bilo ves čas, pa da je samo ob sebi umljivo, da se prijateljstvo podaljša za bodočnost. Brez pretiravanja moremo reči, da je prijateljstvo do Francije ona osna naša politike, ki se je postavila v naj-

NEMČIJA BO SPOŠTOVALA NEDOTAKLJIVOST BELGIJE

Nemška vlada izjavlja, da ne bo kršila teritorialne nedotakljivosti Belgije, če Belgija ne bo sodelovala v oboroženem spopadu, v katerega bi bila morda Nemčija zapletena

Berlin, 13. okt. a. Opoldne sta v zunanjem ministrstvu zunanji minister Neurath in belgijski poslanik Davignon izmenjala noti o nedotakljivosti belgijskih mej.

Nemška nota

ki jo je Neurath izročil belgijskemu poslaniku, pravi:

Nemška vlada je s posebnim zanimanjem sprejela na znanje izjave belgijske vlade o preciziranju mednarodnega položaja Belgije. Nemška vlada je že večkrat, posebno pa z izjavo, ki jo je podal nemški državni kancelar v svojem govoru 30. januarja, obrazložila svoje stališče v tem pogledu. Na drugi strani je nemška vlada sprejela na znanje izjavo britanske in francoske vlade z dne 24. aprila. Glede na to, da bi zaključitev pogodbe, ki naj nadomesti lokarnski pakt, mogla zahtevati še precej časa in da ustreže miroljubnim željam obeh držav, misli nemška vlada, da je prav, če se sedaj precizira svoje stališče do Belgije.

1. Nemška vlada je sprejela na znanje nazore, ki jih je belgijska vlada izrazila v svojem lastnem območju, da namreč misli popolnoma obvarovati svojo državno suverenost in voditi neodvisno politiko, da je odločena braniti z vsemi silami belgijske meje pred vsakim vpadom ter da belgijska tla ne morejo služiti za tranzit ali za operacijsko oporišče za napad na katerokoli drugo državo niti na kopnem niti na morju niti v zraku in da hoče v ta namen čim boljše urediti belgijsko državno obrambo.

2. Nemška vlada ugotavlja, da pomeni nedotakljivost Belgije skupen interes za zapadne vesile. Nemška vlada potrjuje svojo odločnost, da v nobenih okoliščinah ne bo kršila te nedotakljivosti in da bo vsak trenutek spoštovala belgijsko državno ozemlje, razen seveda, če bi Belgija sodelovala v oboroženem sporu, v katerega bi bila zapletena Nemčija, in sicer z vojaškimi operacijami proti njej.

3. Nemška vlada je pripravljena prav tako kakor britanska in francoska vlada

podpreti Belgijo, če bi postala žrtev kakšnega napada ali vpadu.

Belgijska nota

se glasi:

Belgijska vlada je z velikim zadovoljstvom sprejela na znanje izjavo, ki ji je danes izročila nemška vlada in izreka nemški vladi svojo največjo zahvalo za to.

Nemški glasovi o namenu nemške note

V zvezi z današnjo izmenjavo not med nemško in belgijsko vlado izjavljajo v poučnih nemških krogih, da je namen nemške note, da se čim prej razčisti nemški odnošaji do Belgije, dokler se ne sklene nov zahodni pakt. Pripominjajo, da so v prejšnjem lokarnskem paktu vsi podpisniki jamčili nedotakljivost Belgije, toda ta pakt je obnem nalagal Belgiji dolžnost, da se za primer kakšnega nemško-francoskega spora prav tako kakor Anglija in Italija pridruži eni ali drugi stranki. Po preklicu lokarnskega pakta je belgijska vlada večkrat v javnih izjavah poudarila, da se od Belgije sprito njenega posebnega položaja ne more in ne sme zahtevati, da bi tudi ona prevzela obveznosti, s katerimi bi jamčila varnost drugim. Na podlagi tega svojega stališča je belgijski vladi uspelo izposlovati izjavo Anglije in Francije, da zanju v razmerju do Belgije še vedno veljajo obveznosti lokarnskega pakta, da se pa odvedujeta vsem obveznostim, ki jih je Belgija prevzela s tem paktom do teh dveh držav (izmenjava not 24. aprila t. l.). Nemška vlada je že od vsega začetka kazala največjo simpatijo do belgijske težnje po neodvisni politiki ravnatosti. To je posebno poudaril kancelar Adolf Hitler v svojem govoru 30. januarja, ko je izjavil, da je Nemčija pripravljena priznati in jamčiti nedotakljivost Belgije. Ker za sedaj ni mogoče napovedati, kako bi se mogla končati pogajanja za sklenitev novega zahodnega pakta, ki bi uredil tudi mednarodni položaj Belgije, misli nemška vlada, da je dobro in koristno, da se sedaj z uradnim diplo-

matskim aktom belgijski vladi dejansko precizira pripravljeno nemško vlado, ki jo je poudaril državni kancelar Adolf Hitler zastran nedotakljivosti Belgije. Nemška nota posebno poudarja, da je kraljevina Belgija iz docela lastnih pobud poudarila svojo odločnost za popolnoma neodvisno politiko, temeljnjo na popolni suverenosti te države, in da je na podlagi tega iz popolnoma lastnih pobud izjavila, da želi z vsemi silami preprečiti, da bi kak napadalec kdajkoli porabil belgijska tla za operacijsko oporišče.

Nemška vlada je sprejela obveznost, da bo spoštovala nedotakljivost Belgije na podlagi ugotovitve, da predstavlja ta nedotakljivost skupen interes tudi obeh zahodnih vesil.

Kakor se iz note vidi, je ta nemška pripravljeno vezana le na en sam pogoj, ki se nam po sebi razume. Nemčija bi avtomatsko ponovno dobila popolnoma proste roke nasproti Belgiji, če bi Belgija v vojni, v katero bi bila zapletena Nemčija, stopila z orožjem na stran nemškega nasprotnika. Seveda bi po pojmovanju nemške vlade nastopil ta primer ne samo tedaj, če bi belgijske čete stopile v oborožen spopad z Nemčijo, temveč tudi tedaj, če bi Belgija bodisi na podlagi obveznosti po paktu DN dovolila kakži državi, da si na belgijskih tleh ustvari operacijsko oporišče ali pa tranzitno področje.

Belgija zvesta DN

Bruselj, 13. oktobra. br. Zunanji minister Spaak je danes sprejel nemškega poslanika Richthoffna in imel z njim daljši razgovor o obeh notah, ki sta bili danes izmenjani v Berlinu. Opoldne je bil objavljen uradni belgijski komentar, ki pravi, da je belgijska vlada sprejela izjavo Nemčije na znanje in jo odobrila, s tem pa se ni niti najmanj odpovedala obveznostim, ki jih je sprejela s podpisom pakta Društva narodov.

List »Standard« prispjuje današnji izmenjavi not med Belgijo in Nemčijo zgodovinski pomen ne samo s stališča belgijske koristi, temveč tudi s stališča medna-

rodne politike sploh. List poudarja različko med tem aktom in lokarnsko pogodbo, ki je vsilila Belgiji celo vrsto zelo resnih obveznosti, dočim prevzema Belgija sedaj le obveznost, da se bo z vsemi silami branila pred državo, ki bi hotela kršiti njeno nedotakljivost. Razen tega akta ima Belgija danes le še mednarodne obveznosti iz pakta DN. Te obveznosti imata tudi Švica in Nizozemska, kar ju ne ovira, da ne bi vodili popolnoma nevtralne zunanje politike.

Spaak o pomenu nemške note

Zunanji minister Spaak je novinarjem izjavil, da je izredno zadovoljen z noto nemške vlade, ker misli, da bo ta berlinski akt znatno pripomogel k ureditvi miru v Evropi. Belgijska vlada vidi v njem konkreten rezultat svoje neodvisne zunanje politike, s katerim sme biti zelo zadovoljna. Berlinski akt ima značaj začasnosti le za primer, če se klene nov zahodni pakt. Belgijska vlada bo vsekakor storila vse, da se bo ta pakt sklenil. Nadalje je minister podčrtal, da ta akt ni prav nič izpremenil obveznosti, ki jih je Belgija prevzela s paktom DN. Belgijski narod bo pravilno ocenil prizadevanja belgijske vlade, da zagotovi državi v pravnem pomenu besede neodvisen mednarodni položaj. Sedanji pravni položaj Belgije ni prav nič podoben pravnim osnovam, na katerih je pred vojno temeljila belgijska nevtralnost. Sedanji mednarodni položaj nalaga Belgiji dolžnost, da se z vsemi močmi trudi za svojo državno obrambo.

V Parizu so zadovoljni

Pariz, 13. okt. w. Nemška izjava o nedotakljivosti belgijskega ozemlja je bila sprejeta v Parizu z velikim zadovoljstvom. V Parizu izjavljajo, da je francoska vlada z iskrenim veseljem sprejela to noto na znanje. Po njenem mnenju so taki koraki primerni, da ustvarijo bolj-šo atmosfero v Evropi za prijateljsko sodelovanje med narodi.

Angleško mnenje

London, 13. okt. AA. Izjava nemške vlade o nedotakljivosti Belgije britanskih uradnih krogov ni presenetila, ker je Hitler že 30. januarja namignil nanjo. Razen tega sta v tej smeri podali letos izjavo tudi Francija in Velika Britanija. Velika Britanija je med belgijsko-nemškimi pogajanjmi dobila potrebna zagotovila, da bo Belgija tudi nadalje ostala zvesta svojim obveznostim v duhu pakta DN.

Boj za vsako ped zemlje

Borba za Šanghaj postaja od dne do dne bolj srdita, kitajski odpor vedno hujši

Sanghaj, 13. oktobra. g. Kljub neugodnemu vremenu in neprenehnim cestam se je večeraj z veliko ogorčenostjo nadaljevala borba za Šanghaj. Ves večerajšnji dan so se ponavljale borbe na nož na posameznih frontah. Na obeh straneh so izgube zelo velike. Vsaka ped zemlje, za katero so se borili, je veljala v pravem smislu besede cele potoke krvi.

Glede strateškega položaja pri Šanghaju je treba reči, da postaja odpor Kitajcev vedno večji. Kljub nočnemu obstreljevanju s topovi v zadnjih dneh Japoncem ni uspelo doseči nobenih uspehov. Nevtralni strokovnjaki-opazovalci menijo, da se skoraj ne more več računati s hitrim in odločnim uspehom Japoncev na fronti pri Šanghaju.

Posamezni okrajji mesta, ki so posebno trpeli zaradi dosedanjih operacij, kažejo strahovito sliko. Okrajji, kjer stoji občinska palača in kjer je bilo prej največje sprehajališče, je popolnoma v japonski posesti. Zalostno sliko kažejo deli mesta okoli Šanghajskega Broadwaya, ki so v miru najbolj prometni. Tu so skoraj vsa poslopja porušena ali požgana. Tod se celo še zdaj pogosto vrše polnočni boji. Japonske čete varujejo trgovine, v kolikor so v bojni črti in kolikor jih še niso razdejale granate ali požgale letalske bombe. Mesteca Vusunga tako rekoč ni več. Vse je porušeno in požgano, delno z ladijskimi topovi, delno z bombami iz letal. V osesku pri Kienvanu so še vedno srčiti boji. V tem odseku se Kitajci že mesec dni sr-

usodnejši, v najodločilnejši dobi naše zgodovine, na da je v tem prijateljstvu temelj naših odnošajev do inozemstva. Za nas prijateljstvo do Francije ni morda računski zaključek, marveč je kar že čustvena zadeva. Če smo si le v kateri stvari v Jugoslaviji sredi notranjih razprtij edini, je stvar, o kateri smo si edini, zavest, da nas veže nespremenljivo prijateljstvo do velike Francije, pa da smo si edini v volji, da nam to prijateljstvo ostane zvezda vodnica tudi v najburnejši dobi zunanje-političnih zapletljajev. Naše nove zunanje-politične zveze, novo sklenjena ali obnovljena prijateljstva nikakor niso in ne smejo priti v antitezo z našo mednarodno politično osnovnico, marveč imajo značaj in pomen naše ojačitve, izraz akcije, ki naj ostane konstruktivno ob strani dosedanjim našim mednarodnim vezavam.

S podpisom podaljšane prijateljske pogodbe v Parizu se je mogla pred vso Evropo in pred vsem svetom dokumentirati in manifestirati naša volja, ki je v popolnem skladu z našim razpoloženjem in čustvovanjem. A na takih temeljih so prijateljstva pač najboljša zasnovana, najtrdnjeje postavljena.

dito upirajo. Opaža se, da Japonci mrzlično pripravljajo novo veliko ofenzivo na vsej Šanghajski fronti, ker dobivajo vsak dan znatna ojačenja.

Japonsko prodiranje v Šansiju

Tokio, 13. okt. g. Po poročilih s severne fronte se v kratkem pričakuje popolna zasedba pokrajine Šansi. Japonci nazlo pridirajo vzdolž železniške proge Peking - Hankov. Kitajci pripravljajo močne obrambne postojanke na severu province Honan, kjer zbirajo močne čete.

Sklicanje konference devetih držav

Washington, 13. oktobra. AA. Uvojni razgovori za sklicanje konference podpisne pogodbe devetih držav se bližajo koncu. Priljubljuje, da bo ameriški delegaciji v Brusju načeloval Norman Davis. Edino vprašanje, ki v Peli hiši še ni popolnoma razčiščen, je udeležba Rusije na bruselski konferenci. Mnenja ameriških delegatov v tej stvari so deljena.

Obstreljevani angleški diplomatski avtomobili

Nov angleško-japonski incident pri Šanghaju — Oster protest v Tokiju

Sanghaj, 13. oktobra. br. Blizu Miunchonga, 16 milj južno od Sanghaja, se je večeraj dopoldne pripetil nov mednarodni incident. Japonska letala so napadla tri angleške diplomatske avtomobile, ki so bili na poti iz Nankinga v Sanghaj. Angleške diplomatske oblasti so Japonce obvestile, da bodo trije avtomobili angleškega poslanstva v Nankingu krenili proti Sanghaju z angleškim letalskim podpornočnikom Merreyem ter tremi drugimi angleškimi državljani. Ko so bili avtomobili že v bližini Sanghaja, so dohiteli avto sovjetskega poslanstva, ki se je zaradi defekta v motorju ustavil. Podpornočnik Merrey je zato tajnika ruskega poslanstva v Nankingu povabil, naj prisede v njegov voz. Avtomobili so že krenili dalje proti Sanghaju, ko so se nad njimi nenadoma pojavila japonska letala, ki so se spustila nizko nad nje. Prvo letalo ni streljalo, drugi dve pa sta pričeli s strojnimi obstreljevanji vozov. Angleži so se ustavili in podpornočnik Merrey je skočil iz avtomobila, da bi Japonci po njegovi uniformi spoznali, da pripada avtomobilu tujih sil. Na avtomobilih so plapolale tudi angleške zastave. K sreči človeških žrtev ni bilo, pač pa so bili vozovi nekoliko poškodovani.

Vest o tem incidentu je izzvala v medna-

Zadnji poizkus za rešitev politike nevtralnosti

Francija pristaja na sklicanje londonskega odbora, ki pa mora sprejeti končne sklepe najkasneje v 14 dneh

London, 13. oktobra. o. Razgovori med zvestopniki angleške in francoske vlade glede na noto, s katero je italijanska vlada odklonila angleško-francoski predlog za konferenco v treh, so bili davi zaključeni. Večeraj popoldne je imel zunanji minister Eden daljši razgovor s francoskim poslanikom Corbinom, ki mu je sporočil, da je francoska vlada pripravljena pristati na to, da za sedaj še ne otvori meje na Pirenejih, da zahteva pa umik tujih protovojčev iz Španije v določenem kratkem roku in prist ja na to, da se bavi s tem problemom londonski odbor za nevmešavanje, ki mora najkasneje v 14 dneh sprejeti definitivne sklepe o tej zadevi, Corbin je Edenu tudi obvestil, da smatra francoska vlada to za poslednji poizkus, da bi se rešila nevtralnostna politika.

V takem smislu angleški listi danes tudi komentirajo dosedanje razgovore. »Daily Telegraph and Morningpost« pravi, da bo treba Mussoliniju dati priliko, da dokaže

iskrenost izjav, ki si Italija ne namerava prisvojiti nobenega španskega ozemlja. Cim bi se izkazalo, da ima Italija drugačne namene, bosta morali Anglija in Francija soglasno ukreniti takoj vse potrebno, da se zavarujejo njuni interesi. Italiji naj bi se sedaj napravila poslednja usluga, da bi se morda vendarle rešila nevtralnostna politika, za katero se je izrekla večina evropskih držav. Če tudi to ne bo pomagalo, pravi »Daily Express«, bo francoska vlada po svojem poslaniku pozvala angleško, naj skupno odredita otvoritev francoske meje na Pirenejih, ukinitvev angleškega embarga nasproti Španiji in zasedbo Minorca, na kateri naj bi se nemudoma uredilo skupno pomorsko oporišče.

Važna seja angleške vlade

Prav izredno je bilo zaradi vsega tega zanimanje za današnjo redno sejo angleške vlade, na kateri so po trditvah dobro poučenih krogov sprejeli že prve odločitve. Pred palačo ministrskega predsedništva se je zbrala velika množica ljudi, ki je posameznim ministrom, zlasti pa zunanjemu ministru Edenu ob njihovem prihodu privedla navdušene manifestacije. Seja se je pričela ob 11. pod vodstvom min. predsednika Chamberlaina. Na seji so razpravljali o splošnem zunanje-političnem položaju, zlasti o italijanskem odgovoru na angleško-francoski predlog glede konference v treh. Zunanji minister Eden je podal daljše poročilo o razgovorih s francosko vlado in še posebej o sporočilu poslanika Corbina. Po Edenovem ekspoziciji se je razvila dolga debata o španskem vprašanju. Do večera o seji ni bilo objavljeno nikako uradno poročilo. Ko je Eden odhajal iz ministrskega predsedništva, mu je množica ponovno privedla viharne ovacije. Politični krogi sogodijo, da je treba te izredne manifestacije ljudskih množic smatrati za izraz njihovega zaupanja v vlado in predvsem v njeno zunanjo politiko glede Španije.

Popoldne se je Chamberlain sestel z voditelji parlamentarne opozicije. Sestanka se je udeležil tudi volja delavske stranke Attlee in je na njem Chamberlain podrobno poročal o stališču angleške vlade glede španskega vprašanja in sklenil, ki so bili sprejeti na današnji seji vlade.

Angleži se nočejo prenagliiti

Kakor vse kaže, obločilni angleški krogi niso pripravljani v celoti sprejeti francoskih predlogov, ker se ne bi radi odločili za kako določeno smer in si tako otežili bodoča pogajanja. Po angleških nazorih se nobena pogajanja ne morejo prejšediti s kakšnimi grožnjami, kakor n. pr. z napovedjo otvoritve pirenejske meje, zasedbo Minorca itd. Popoldne se je zunanji minister Eden ponovno sestel s francoskim poslanikom Corbinom in mu sporočil sklepe angleške vlade.

Konferenca predsednika Stojadinovića v Parizu

Posvetovanja z vodilnimi državniški zavezniške Francije — Kosilo pri predsedniku republike Lebrunu

Pariz, 13. oktobra. br. Jugoslovanski ministri predsednik dr. Stojadinović je bil danes pri francoskem ministru predsedniku Chautempsu. Imela sta zelo dolgo razgovor. Nato je dr. Stojadinović sprejel v privatni avdienci predsednik republike Albert Lebrun. Tudi razgovori z zunanjim ministrom Delbosom so se nadaljevali. Razpravljala sta o mednarodno političnih vprašanjih. Kakor zatrjujejo dobro poučeni politični krogi, so se vršili razgovori v zelo prijateljski atmosferi. Jugoslovanski ministri predsednik dr. Stojadinović je ob priliki svojega obiska v Parizu ponovno javno manifestiral prijateljsko Jugoslavije do Francije.

Pariz, 13. oktobra. AA. Predsednik francoske republike Albert Lebrun je sprejel

danes v avdienci predsednika jugoslovanske vlade in zunanjega ministra dr. Stojadinovića. Po avdienci je predsednik republike priredil s svojo gospo v Elizejski palači kosilo dr. Stojadinovića. Na kosilu so bili tudi predsednik vlade Chautemps, podpredsednik Leon Blum, zunanji minister Delbos jugoslovanski poslanik dr. Purić, vojaški ataše general Glišić, maršal Franchet d'Espèray, častni vojvoda jugoslovanske vojske, novi francoski poslanik v Beogradu Briguet in drugi.

Zvečer se je dr. Stojadinović odpeljal v London. Na postaji so se poslovili od njega gg. Delbos, Purić, Glišić in člani jugoslovanske kolonije in druge ugledne osebnosti.

Nov Rooseveltov velik politični govor

Zedinjene države za mir, ki sloni na skupnem delu vseh narodov ter za mednarodno sodelovanje na gospodarskem in političnem področju

Washington, 13. oktobra. a. Predsednik Roosevelt je sredi zopet govoril po radiu in izjavil, da je sklical kongres na izredno zasedanje za 15. november, da se ne bi januarsko zasedanje preveč zavleklo. Nato je nadaljeval:

Mnogi sovražniki demokracije pravijo, da moti notranji mir v državi, če se parlament sklicuje na izredno zasedanje, toda mi, ki ljubimo demokracijo, vemo, da je parlament brezpogojno potreben vsaki demokratski obliki vladavine. Kongresu bom takoj predložil več važnih odredb. Moja dolžnost, je da gledam v bodočnost in da ne mislim samo na sedanje nevarnosti. Skrbeti moramo namreč tudi za rodove, ki prihajajo za nami.

Mnogi sovražniki demokracije pravijo, da moti notranji mir v državi, če se parlament sklicuje na izredno zasedanje, toda mi, ki ljubimo demokracijo, vemo, da je parlament brezpogojno potreben vsaki demokratski obliki vladavine. Kongresu bom takoj predložil več važnih odredb. Moja dolžnost, je da gledam v bodočnost in da ne mislim samo na sedanje nevarnosti. Skrbeti moramo namreč tudi za rodove, ki prihajajo za nami.

Priznam, da so demokratske metode bolj počasne kakor metode diktature, toda ne morem verjeti, da bi bile metode demokracije škodljive. Trgovina za zahteva, da se odstranijo ali manjšajo carinske meje, da bi se zboljšal mednarodni trg. V Zedinjenih državah samih sta bobilja razdelitev zaposlenosti in zvišanje med povzročila, da so milijoni delavcev, ki so bili doslej slabi kupci, postali sedaj dobri kupci.

„Vojno je treba pobijati z aktivnim sodelovanjem“

Ameriška vlada si iskreno želi blagostanja vseh ljudi in ne samo bogastva nekaterih stanov. Ameriški narod pa si tudi želi miru, ki sloni na skupnem delu vseh narodov. Zato ne moremo ostati hladni sprčo strašnega pustošenja moralnih in materialnih vrednot sodobne človeške prosvetljenosti. Ohranitev ameriškega napredka si ne moremo misliti brez stika z napredkom prosvetljenosti v ostalih delih sveta. Hočemo zaščiti mir ne samo zase, ampak tudi za svoje vnuke. Zanje želimo, da se ohrani sedanja prosvetljenost. Danes, ko se povsod toliko sumiči in spletari, ni dovolj pobijati vojno samo z negativnimi sredstvi. In dovolj samo čakati na mir in si ga želiti.

Protiv trustom

V gospodarskem delu govora je dejal Roosevelt, naj senat sprejme predlog, ki naj prepriča zbiranje kmetijskih pridelkov v spekulativne namene. Izdali se bodo zakoni o delu otrok v industriji, vlada pa bo posebno podpirala poljedelce. Vedno moramo imeti v domovini dovolj živil, ki naj bodo po cenah pristopna tudi revnim slojem. Sicer pravijo, da je taka gospodarska politika kaotična, toda kaos ne more na-

Mednarodni rotarski sestanek v Zagrebu

Zagreb, 13. oktobra. o. Evropski poslovni odbor mednarodne rotarske zveze se je danes zbral v Zagrebu. Opoldne je posebno odposlanstvo obiskalo župana dr. Pečića. Jutri bodo zastopniki rotarcev obiskali bana dr. Ružiča.

Popoldne se se sestali posamezni odseki odbora, ki so svoje posle zaključili že do večera. Zvečer je bila skupna tovariška večerja.

Jutri dopoldne se prične redno letno zasedanje odbora. Vršilo se bo v prostori upravne palače mestnih podjetij. Župan dr. Pečić jim jutri priredi kosilo. Popoldne se bo zasedanje nadaljevalo. Zvečer bodo posebej za člane odbora predvajali film o Jugoslaviji v Narodnem gledališču da bo njim v čast prirejena posebna predstava. Večerjali bodo pri banu Ružiču.

Inženjski zakon je stopil v veljavo

Beograd, 13. oktobra. p. Danes je bil uveljavljen novi zakon o pooblaščenih inženjerjih.

Iz državne službe

Beograd, 13. okt. p. Napredovali so v državni vseučiliški knjižnici knjižničarja dr. Jože Rus in dr. Melita Stele-Pivec v 5. položajno skupino; v ljubljanskem narodnem muzeju kustos dr. Rajko Ložar v 7. položajno skupino; pri narodnem gledališču v Ljubljani režiser Osip Šest v 5. in člani gledališča Mihael Gvardijan, Ivan Cesar, Ivan Levlar in Stefan Marčec v 6. položajno skupino; na državnem konservatoriju v Ljubljani na prof. Janko Oster v 5. položajno skupino.

Upokojen je glavni arhivar ljubljanske finančne direkcije Alojzij Megla. Voditeljica lekarnarne splošne državne bolnišnice v Ljubljani Ida Finkova je napredovala v 5. položajno skupino. Upokojen je vlakovodja Jernej Cerar. Premičen je za višjeje kontrolorja v 6. skupini k železniškemu ravnanstvu v Ljubljani Jakob Gerčar doslej pri komercialnem oddelku glavne ravnanjstva državnih železnic.

Beleške

Prva seja banovinskega odbora OJNS

V nedeljo, 24. t. m. dopoldne bo v Ljubljani (Kazina II. nadstropje) prva seja banovinskega odbora omladine Jugoslovanske nacionalne stranke. Ker bo seja izredno važnosti, prosimo, da rezervirajo vsi odborniki ta dan v ta namen. Na dnevnem redu bodo važne organizacijske zadeve, zlasti pa razprava o enotnem sistematičnem delovnem programu. — Predsedstvo.

Resolucije mestnih svetov

V ponedeljek zvečer so imeli seje imenovani mestni sveti v Banjaluki, v Nišu in Skoplju. Na vseh treh sejah so bile sprejete resolucije, ki protestirajo proti sporazumu, sklenjenemu med beograjsko združeno opozicijo in dr. Mačkom. Banjalučka resolucija pravi, da »predstavlja objavljeni sporazum opasen eksperiment za učenje sedanje državnopravne reda ter bi, ako bi se začel izvajati, vrgel državo v kaos in anarhijo ravno v času, ko se je začela resno konsolidirati.«

Niška resolucija pravi, da predlaga sporazum državnemu udar, ki bi porušil temelje našega državnega življenja ter pahnil državo v mrak in negotovost.

Slična je resolucija mestnega sveta v Skoplju, ki še pristavlja, da pomenja sporazum »likvidacijo vsega, kar je sveto slehernemu Jugoslaveni. Skoplje in z njim vsa južna Srbija energično obsojata katastrofalni akt zagrebškega sporazuma, ki hoče omajati vse plodove vztrajnega dela dveh desetletij.«

Vse tri resolucije končno pozivajo »merodavne činitele, naj zaščitijo ljudstvo pred vsemi, posebno pa pred tako nevarnimi eksperimenti.« V prihodnjih dneh se bodo sestali tudi mestni sveti v Ljubljani, Mariboru in Celju ter v ostalih avtonomnih mestih raznih banovin, da bodo sprejeli potesne resolucije proti zagrebškemu sporazumu.

Poslanec JRZ o jugoslovanskem narodu

V Virginostu je na sestanku JRZ govoril ugleden član vodstva JRZ posl. Milovan Grba o zagrebškem sporazumu. Med drugim je naglasil, da pozna Jugoslavija samo jugoslovanske državljanke, pripadnike jugoslovanskega naroda. Zato ni mogoče »govoriti«, kdo je Srb, Hrvat ali Slovenec. Nemogoča je konstituta, v kateri bi vpraševali, kdo je Srb, Hrvat ali Slovenec. Odločati mora večina brez ozira na plemensko pripadnost. Edina dobra stran sporazuma je ta, da bo gošlo pri prihodnjih volitvah: kdor je za rušenje države, ta naj gre v labor sporazuma. Kdor je za nedeljivo državo, ta bo vstopil v vrste JRZ, ki hoče tudi v naprej čuvati kraljevo oporoko.

„Domoljubova“ modrovanja

Dočim se slovenski dnevni organ JRZ »Slovenec« počasi že spušta v boj za narodno in državno edinstvo, ki ju hoče likvidirati zagrebški sporazum, prehaja požeželsko tedensko »glasilo JRZ« »Domoljub« molče preko tega dogodka. Pač pa še vedno greši na račun nerazodnosti svojih čitateljev ter nadaljuje famozna razmišljanja o politični načelnosti in politični strankah. Najprej pravi, da je politična stranka skupina ljudi, ki imajo enake poglede na razna važna vprašanja. Potemtakem je slovenski del JRZ tudi v vprašanju narodnega edinstva istih pogledov kakor vsa stranka, ki ravno te dni najbolj odločno brani načelo, da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod...

Dalje modruje o »Domoljub«, da so osebe v načelnih strankah postranske stvar. »Od politične sposobnosti voditelja«, pravi med drugim »Domoljub«, »je silno mnogo odvisno. Toda gorje stranki, kjer obledijo načela in postane voditelj stranke vse. Slovenski narod se v zadnjih 40 letih ni boril za to, da bi bil na vrhu dr. Sušteršič, dr. Krek, dr. Korošec ali kdorkoli, temveč da bi zmagala načela bivše SLS, ki jih je smatral za odlična za naš narod. V vsaki veliki stranki se lahko dogodi, da priplava na površje oseba, ki ni vredna ljudskega zaupanja. V takem slučaju je edino dosledno, da se taka oseba čim prej razreši. Ako sem z vso dušo za čim najširšo samostojnost slovenskega naroda, potem se ne morem priključiti JNS, pa če bi bili vsi voditelji načela SLS sami tatovi in sleparji, kajti načela SLS bi ostala še vedno pravilna in edino rešilna, le trenutne izvrševalce teh načel bi bilo treba pognati.«

Kako se ta del članka strinja z onim prvim, ki pravi, da imajo slovensci in domoljubci enake poglede na vse važne probleme kakor ostali deli JRZ, s tem si pošteni »Domoljubovi« modrijan ne belil las. Tudi ne s problemi morale in značajnosti. Gotovo pa se vara, ako računa, da si jih tudi njegovi čitatelji ne.

In še ena iz „Domoljuba“

Tudi o »povišanju plač državnim uradnikom« razpravlja »Domoljub« in pravi, da »nima zadnje povišanje posebnega pomena, kar se tiče otrok. Saj gre samo za par kovačev mesečne razlike. Vrnjena je oseba doklada uslužbenecem, kar znaša nekaj manj kakor sto dinarjev mesečno. Zato so pa nevoljne boljše polovice, na katerih ramah sloni vse. One, ki rode deco za državo in vojsko, so ostale pri zvišanju — ali pravilneje pri vrnitvi vzetih doklad — praznih rok, zakaj pred dvema letoma se jim je vzelo 140 dinarjev mesečno, ki jih bo sedaj, ko je draginja tako narasla, marsikatera družina zelo težko pogrešala.«

Kljub temu »Domoljub« meni, da moramo biti »hvaležni vladi, da smo dobili vsaj to, kar smo. Z zaupanjem pa pričakujemo državni namestenci novega povišanja, zlasti pa čim prej naše stalne ureditve svojih prejemkov.«

Kasna lekcija

Glavni organ JRZ »Samouprava«, ki je že ves čas udrihal na vse strani po jugoslovanskih nacionalistih, demokratih, starih radikalih, zemljoradnikih, socialistih, samostojnih demokratih, ljoticivcih, borbaših i. t. d., že nekaj časa sem tudi dr. Mačku ne prizanaša več. Tako ugotavlja v zadnji številki z debelimi črkami, da dr. Mačkov list »Hrvatski dnevnik« ni objavil niti ene črke od kraljevem rojstnem dnevu. Nato »Samouprava« nadaljuje: »Ob priliki tretje obletnice smrti kralja Zdržiteljja »Hrvatski dnevnik« zopet ni objavil o

BABYMIRA krema

se uspešno uporablja zoper spuščaje, rane, praske, opekline, hraste, lišaje in vse nečistosti kože pri otrocih in odraslih. Naglo suši od znoj ali mokrenja opajano in odrgnjeno kožo.

Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah po ceni din 10.— za škatlico.

Glasila JRZ v obrambi narodnega edinstva

Tisk JRZ nadaljuje z ostro kampanjo proti vsebinski sporazumu med dr. Mačkom in beograjsko združeno opozicijo. »Vreme«, ki je pač najmerodajnejše glasilo JRZ, objavlja kar dva članka, v katerih veheMENTNO napada zagrebški sporazum. V članku »Na Brankovičevih poteh« primerja šefe beograjske združene opozicije Vuku Brankovića, ki ga dolži narodna pesem, da je zakrivil poraz srbske vojske na Kosovem polju in z njim vse tragične posledice tega poraza. V članku pravi med drugim: »Prepričani smo, da ve od vseh naših sporazumov edino dr. Maček, kaj hoče in kaj je njegov skrajni cilj. On je danes tisti, ki odreja pot. Njemu je njegov cilj glavno, malo pa ga briga, kaj bi bilo v tem slučaju z Jugoslavijo in njenim državnim edinstvom. Žal pa ni tako z voditelji združene opozicije. Skoraj si ni mogoče misliti, da se docela zavedajo, kakšni strahoviti eventualnosti in negotovosti izpostavljajo svojo lastno državo. In to vse samo zaradi vlade in oblasti. Izak je prodal svoje prvorojenstvo za skledo leče. Teško je verovati, da bi mogel kdo izpostaviti svojo rodno grudo tako strahovitim nevarnostim za perišče oblasti. Ako pa gre za premišljeno dejanje, potem bi pomenilo to prekositev samega Vuka Brankovića.«

V drugem članku zamerja »Vreme« združeni opoziciji in dr. Mačku, da so se pogajali preko delegatov in ne neposredno, tako da ima javnost vtis, kakor da se je sklepala kakva mednarodna pogodba. Nato nadaljuje: »Nič pa ni mislil, da bi se mogli podpisati pod tak sporazum možje kakor Aca Stanojević, Ljuba Davidović, Joca Jovanović in Adam Pribičević. Sporazum predstavlja rušenje vse temeljev naše nacionalne in državne politike. Namesto tega temelji na zanikanju vseh velikih načel, ki so omogočila osvoboditev celokupnega našega naroda in njegovo zedinjenje. Sporazum je zavrgel ono veliko misel in resnico o srbsko-hrvatsko-sloven-

sikem narodnem edinstvu, ki je prežela srbsko vojsko in jugoslovanske dobrovoljce z brezprimernim junaštvom in zainteresirala naše velike zavezničke za jugoslovanske stvari. S pomočjo tega načela sta bila tudi porušena dvojna monarhija in londonski paket. Udariti na načelo narodnega edinstva pomeni rušiti temelje naše nacionalne in državne zgradbe in postavljati v vprašanje vso našo bodočnost.«

»Po mišljenju sporazumašev«, nadaljuje nato »Vreme«, »narodno edinstvo Srbov«, Hrvatov in Slovencev ni zgodovinsko in etnično dejstvo. Za sporazumaše narodno edinstvo ni od Boga dana stvarnost in zgodovinska resnica, ki jo morejo normalni ljudje samo ugotoviti včeraj, danes in jutri. Po mišljenju sporazumašev je narodno edinstvo stvar, o kateri se je mogoče še pogajati, razgovarjati, popuščati, trgovati in sporazumovati... Kljub očitnemu in otipljivemu dejstvu, da so Srbi, Hrvati in Slovenci en narod, proglašajo podpisniki sporazuma, da so trije narodi.«

»Slovenec« kot slovensko glasilo JRZ v obrambi narodnega edinstva se ni tako borbena in odločna kakor njegovi beograjski pobratimi. Ponatiskuje pa njihova izjava, čeprav kako stvar tudi izpusti, kakor n. pr. ugotovitev »Samouprave«, da je mladina Jugoslavije unitaristična.

V svojem izvirmem poročilu v včerajšnji številki pravi »Slovenec«, da je »sporazum sprožil v srbski javnosti plaz ogorčenja, ki družijo ljudi v močen pokret v obrambo državnih in narodnih interesov. Pod vtišom silnega ogorčenja radi tega sporazuma, ki bi državo vrnil v popoln kaos, če bi se uresničil, sklicujejo razne narodne organizacije protestne sestance, na katerih sprejemajo resolucije, v katerih naprošajo najvišje državne funkcije, naj zaščiti ljudstvo in državo pred tako nevarnimi eksperimenti, kakor so si jih zamislili oblasteljni opozicijski krogi.«

Veliko posojilo zagrebške občine

Zagreb, 13. oktobra. o. Zagrebško mestno načelstvo je prejelo odredbo finančnega ministarstva, s katero je to odobrilo najem investicijskega posojila v vrednosti 30 milijonov dinarjev pri DHB ter 20 milijonov v potetodstnih blagajniških zapisih. Po sklepu mestnega sveta bo od investicijskega posojila odpadlo 16 milijonov na gradnjo šol, 2 milijona na gradnjo zdravstvenih ustanov, skoraj prav toliko za gradnjo posojila socialnih ustanov, 4 milijone na regulacijski fond, en milijon na trošarinske ustanove, 2 in pol milijona na gradnjo posojila za upravo policije, 20 milijonsko posojilo pa se bo skupno s 6 milijoni blagajniških prihrankov porabila za amortizacijo dolga pri sindikatu denarnih zavodov, ki znaša sedaj nekaj preko 28 milijonov Din. Mestna občina bo pri tem pristožila 2 odstotka na obrestih, ker se njen dolg pri sindikatu denarnih zavodov obrestuje po 7 odstotkov.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

tem niti ene besedice. Smatral ni niti potrebno, da kot kronist zabeleži velike spominke svečanosti v Zagrebu in Splitu. To je tem bolj značilno, ker se je zgodilo po podpisu sporazuma z beograjsko združeno opozicijo. Kako se strinja ta s tako gesto svojih zaveznikov.«

»Hrvatski dnevnik« dela tako že vsa leta, kar izhaja. Tako n. pr. tudi letošnjih manevrov, doslej največjih v Jugoslaviji in sploh na Balkanu, ni niti z besedico omenil. Kljub temu pa se ne spominjamo, da bi ga bila »Samouprava« zaradi tega kdaj prišla za ušesa, dokler dr. Maček ni podpisal sporazuma z združeno opozicijo.

Demokracija v praksi

Zabeležili smo že pisanje zagrebškega tednika »Danica«, ki ostro napada politiko dr. Mačka in vodstva hrvatskega narodnega pokreta. To pisanje je izvalo med pristajši dr. Mačka veliko nezadovoljstvo. Na raznih krajih so napadli raznašalce in prodajalce »Danice«, jim odvzeli neprodane izvide in jih zažgali. Včeraj zopet javlja »Hrvatski dnevnik«, da je skupina hrvatskih omladincev ustavila dva prodajalca »Danice« v Karlovcu in jima odvzela neprodane izvide. Odvzete »Danice« so potem kratkoma vrgli v Kolpo. »Hrvatski dnevnik« dostavlja, da je to opomin za vse tiste, ki bodo v bodoče poskušali razpečavati v Karlovcu tako profanirani tisk, kakor je zagrebška »Danica«.

Protest disidentov SDS

Poročali smo že o disidentih bivše SDS, ki so organizirali v Beogradu nekaj »časni državni odbor SDS«. Te dni so izdali ti gospodje nov proglaš, v katerem izražajo svoje nezadovoljstvo z zagrebškim sporazumom. Po njihovem mnenju predstavlja zagrebški protokol samo sporazum med Hrvati in prečanskimi Srbi na eni ter Srbijanci na drugi strani. Sporazum pa bi moral biti zaključen med Hrvati in vsemi Srbi na drugi strani. Sporazum ima peklenski namen razdeliti Srbe v dve skupini: Srbijance in prečanske Srbe. Dalje obsojajo zahtevo po državnem udaru, ki jo vsebuje sporazum in se s tem postavlja v ostro nasprotje z demokracijo. Proglas vrača tudi načelo o treh narodih in treh narodnih suverenostih, kar praktično pomenja razbijanje državne celote in podporo našim zamejnimi sovražnikom, ki se že desetletja bore proti našemu narodnemu in državnemu edinstvu. Disidenti smatrajo zagrebški sporazum za največjo napako, kar jih je bilo storjenih od leta 1918. sem. Protest se zaključuje z zagotovilom, da bodo ostali disidenti SDS tudi v bodoče zvesti načelu narodnega in državnega edinstva.

Zopet zadoščenje razrešenemu županu

Banska uprava je 16. novembra 1936 razrešila g. Franca Kolencu, veleposelnika v Juvanem, občina Ljubno, dolžnosti predsednika občine in občinskega odbornika z utemeljitvijo, da je občini dobavil les za most in za to prejel 72 din. Ta razrešitev je bila izvršena tik pred občinskimi volitvami.

G. Franc Kolencu se je po advokatu dr. Ernestu Kalmanu v Celju pritožil na upravno sodišče v Celju. V pritožbi je g. Kolencu dokazal, da občini ni ničesar prodal, temveč da ji je odstopil brezplačno dva vosa lesa, ki ga je občina rabila za gradnjo hudourniškov; tega dela povrh niti ni vodila občina, temveč banska uprava. Les je bil vreden okoli 400 Din. Za razrežanje lesa žagarju in hlapcu, ki je les zapejal na dolocen kraj, je bilo treba plačati 72 Din. Predsednik občine je kot darovalec pobotnico za ta znesek podpisal le radi enostavnosti poslovanja, ker je vedel, da sta žagar in hlapec navaden znesek res prejela.

Upravno sodišče je tožbi ugodilo in odločilo banske uprave razveljavilo radi nezakonitosti. V razlogih ugotavlja upravno sodišče, da pojem občinskega dobavitelja v zakonu o občinah ni podrobno označen. Z gospodarskega in pravnega vidika je treba smatrati za občinskega dobavitelja vsakogar, ki v pridobitnem namenu ali radi svojega dobička izvrši za občino dobavo ali delo. Kdaj opravila ni smatrati za pridobitni posel n. pr. radi malenkostnega zneska ali drugih okolištin, ki dokazujejo, da korist očitno ni na strani dobavitelja, temveč na strani občine, je treba prepoznati v vsakem konkretnem primeru. V našem primeru je ugotovljeno le, da je predsednik občine, to je pritožitelj, dne 18. 12. 1934 pod št. 161 bil izplačan znesek 72 Din za dobavljen les za most. Če rudi malenkostnega zneska ne bi bilo tega opravila smatrati za dobavitelstvo. Pa tudi sicer je verjetna pritožiteljeva trditev, da je v tem znesku zaračunano le plačilo žagarju in hlapcu za njihovo delo in da tedaj pritožitelj tega posla ni opravil v pridobitnem namenu.

Ta razsodba upravnega sodišča zelo pravilno rešuje pojem dobavitelja in tudi sicer kaže, da ne odgovarja namenu zakonodajalca, ako se pri razlaganju določb o razrešitvah občinskih funkcionarjev postopa malopotezno in površno ter da je treba vsaki slučaj posebej točno proučiti in dati prizadetim priliko vsestranske poštenosti, preden se izreče tako dalekosežni ukrepi, kakor je odstranitev občinskega predsednika ali občinskih odbornikov.

Vremenska napoved

Zemunsko vremensko poročilo: Nad večjo zahodno polovico evropske celine je val hladnega zraka. Zjamsko se je v južni polovici Evrope, oblačno pa je še nad Severnim morjem in v vzhodni Evropi. Topli val nad Grčijo ustvarja oblačno in deževno vreme okoli Egejskega morja in v južni polovici Balkanskega polotoka. V Jugoslaviji je hladno. Zjamsko se je v Primorju in v severnih krajih, drugod pa prevladuje oblačnost. Na skrajnem jugu dež. Najnižja toplota Mrzle Vodeice 1, najvišja Mostar 16 C.

Zemunsko vremensko napoved: Javno in hladno z večjo oblačnostjo v južnozahodnih in južnih krajih, kjer utegne biti še nekaj dežja. Jutranja megla v kotlinah in dolinah. Ponoči bo ponekod nekoliko pritisnil mraz.

Zagrebška: Vedro in hladno.

Dunajska: Najbrže po večini jasno, jutranja megla, ponekod še snana, temperatura se bo polagoma dvignila.

Naši kraji in ljudje

Najmlajši komita iz naših krajev

Kako je France Gorec odrinil v balkansko vojno

Leta 1908. je pomenilo velik prelom v nacionalnem življenju in v čustvovanju vseh južnih Slovanov, zlasti tudi Slovencev. Aneksija Bosne in Hercegovine po pokojni habsburški monarhiji je bila udarec v oči vsem stremljenjem po večji narodni svobodi balkanskih narodov, posebej še Jugoslovenov. Na drugi strani je avstrijske Nemce vzpodbudila še k hujšemu zatiranju. Tako je v Sloveniji prišlo do dogodkov in Ptujju in nato do septembrske tragedije v Ljubljani. Vse to je v srcih mladine vzbudilo odpor, ki se ni več poglobil, temveč je naslednja leta zavzemal bolj in bolj revolucionarne oblike. Svoje potrdilo in posvetilo je doseglo to razpoloženje z izbruhom osvobodilne balkanske vojne. Mnogi, ki so do takrat še omahovali, so zdaj prepodili zadnje dvome in se odločno pridružili jugoslovenski revoluciji.

V lepi dolenski vasi je živel sin posestnika in trgovca, po telesu majhen, po duhu energičen deček. Ob neki priložnosti je bil videl sokolski nastop, ki ga je tako navdušil, da je začel kot učencem mestne šole zbirati svoje sošolce v »sokolske čete. Uniformiral jih je s papirnati čukami in je izvajal z njimi primitivne telovadne vaje, po gozdovih pa bojne igre. Oče ga je iztergal iz tega romantičnega življenja, ko ga je poslal v Ljubljano učiti v neko trgovino.

Tako je prišel mali 14-letni fantiček v Ljubljano. Stanoval je pri sorodnikih, kjer je spoznal mišljenje slovenske mladine in bil kmalu eden glavnih »zarotnikov«. Tako resno je vzel borbo za svobodo, da mu kar ni bilo več obstanke, ko je leto dni po njegovem prihodu zagrmlelo na Balkanu. Začel nam je razlagati svoj načrt, kako bo odšel v Srbijo in se tudi sam boril proti Turkom. Vsi smo bili navdušeni, noč in dan smo snovali naklepe. Kako priti preko meje. Kakor mladina nikdar, tako tudi mi nismo hoteli priznati nikalnih ovir in pomislekov. Trgovski vajenček je bil star 15 let, med svojimi vrstniki najmanjši, a po volji in pogumu največji. Ponudil se je sam, da bo prvi poskusil srečo. Na tihem smo zbrali nekaj denarja in najnujnejših stvari in deček se je — ravno četrto stoletja je od tega — korajžno odpravil v Zemun. Prava ironija usode je bila, da so se kovali vsi »veleizdajalski načrti in delave za nje priprave v c. k. justični palači v Ljubljani, kjer je fant stanoval pri svojih sorodnikih.

V Zemunu stvar ni bila lahka. Meja je bila skrbno zastražena in preko Save je mogel le, kdor je imel v redu par vse dokumente. Mladí četaš ni dolgo okleval, tudi ne smel in mogel, kajti v Zemunu so postali nanj pozorni in denar je hitro kopol. Tako se je kmalu odločil, pa se je

nekega jesenskega večera korajžno vrvel v že hladno Savo. Komaj je v plavanju parkrat zamahnil z rokami, so ga opazile straže in pričele nanj streljati. Bil pa je izborni plavalec, da je lahko plaval precej časa pod vodo. Tako je stražam izginil izpred oči, morda so tudi mislile, da je zadet in je utonil. On pa je srečno priplaval na beograjsko stran.

V Beogradu ga je seveda čakalo novo razočaranje. V svojem navdušenju je bil prepričan, da ga bodo sprejeli kar v redno vojsko. Toda ko se je prijavil brez dokumentov, majhen in navidezno slaboten deček, povrh še Avstrijec, so ga povsod pomalovalno odklanjali. Vendar se ni dal preplahiti. Uporno je ostal in povpraševal po Beogradu, pa naposled našel zvezo do komitov. Ti so ga res sprejeli med sebe in ga vzeli s seboj v vojno ozemlje. Bil je ponosen in zadovoljen in kmalu smo čitali o njem tudi v Ljubljani, ko je pokojni novinar Milan Plut v taktičnem »Jutru« poročal, kako se je tam doli nekje na fronti sestel z »najmanjšim četašem«, mladim slovenskim fantom.

Prva balkanska vojna ga je krstila v ognju. Sreča pa mu je bila mila in brez težjih ran je končal vojne pohode. Tudi žalostna srbsko-bolgarska vojna mu je prizanela, čeprav se je ves čas boril med komiti. Vrnil se je v Beograd in bil sprejet v službo pri srbskih železnicah. Ali le par mesecev mu je bilo usojeno redno življenje. Čim je izbruhnila svetovna vojna, je odšel je zopet med svoje vojne pobratime in se v četaških oddelkih boril na najnevarnejših postojankah. Sreča mu je bila naklonjena in iz najhujših spopadov je odnesel le manjše praske, ki jih je že v par dneh all vsaj v par tednih prebolel, pa se takoj zopet vrnil na fronto. Šele tragični umik preko Albanije je končno izpodkopal tudi njegovo zdravje. Pritisnila je še malarija in odšel je z neko ekspedicijo na zdravljenje v Francijo. Res si je opomogel in čez dobrega pol leta je bil že zopet na solunski fronti. Z zmagovitimi oddelki srbske vojske in jugoslovenskih dobrovoljcev je tokrat z južne smeri vkorakal v srbsko ozemlje, v katero je bil šest let poprej od severa »priplaval«.

Po vojni se je vrnil k železnici. Malarija pa mu ni dala miru. Zaprošil je zato za upokojitvev in sedaj živi s svojo družino na Cukarici pri Beogradu, zadovoljen in skromen, kakršen je vedno bil. Vsako leto pa prihaja v svojo rojstno vas Veliko Loko.

Naj bo teh par vrstic ob 25-letnici njegovega odhoda med komite in borce za svobodo v spomin in priznanje temu najmanjšemu in najmlajšemu komiti iz naših krajev, Francetu Gorcu. Na dolga leta! — J. G.

te je bil za svoje neumorno gasilsko delo tudi večkrat odlikovan. L. 1930. je dobil red sv. Save IV. stopnje. Ima tudi českoslovaška odlikovanja.

G. Steudte je bil skozí 25 let starešina ptujске župe, v katere območje so spadale takrat gasilske čete v Ormožu, pri Sv. Lornartu, pri Sv. Trojici v Slov. goricah, v Veliki Nedelji, Sv. Janžu, Bukovcih, Cirkovcah. Središču in Ljutomeru. Do prevrata je bil član ožjega odbora Stajerske deželne gasilske zveze.

Ernest Dasch

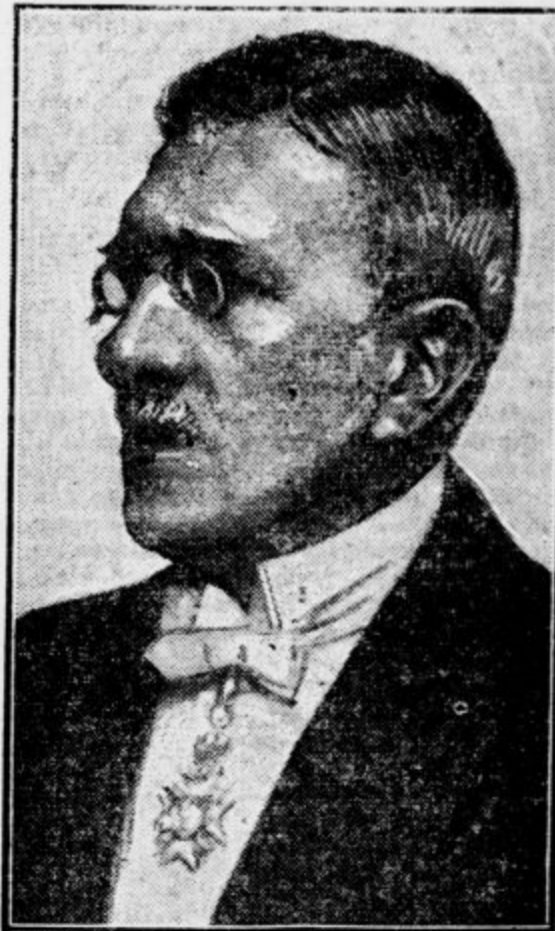
Drug zaslužen ptujski gasilec je g. Dasch Ernest, rojen l. 1866., ki je pristopil k gasilski četi leta 1887. Pri četi je zavzemal razne častne funkcije. Gasiti je pomagal pri 202 požarih. Pri raznih velepožarih (leta 1890., 1894. in 1896.) je bil za požirtvalno delo deležen posebnih povelj. Tudi g. Dasch ima razna odlikovanja. Njegovo zdravstveno stanje je v zadnjih letih zahtevalo, da je gasilsko delo pustil.

Tretji je g. Kodba Andrej, rojen l. 1858., ki je stopil h gasilski četi l. 1884. in je gasil skupno pri 108 požarih. Tudi on je bil za svoje 25-letno požirtvalno gasilsko delo odlikovan.

Andraž Jeglič

Podnart, 13. oktobra.

V lepi starosti 72 let je davi umrl v Podbrzju pri Podnartu upokojeni višji državni pravdnik g. Andraž Jeglič. Izgubili smo z njim enega naših najodličnejših juristov. Jeseni je prišel na svet in jeseni se je spet tihó ločil od življenja, ki je bilo lepo in bogato.

Andraž Jeglič se je rodil 24. oktobra 1865 v Gorici kot sin državnega računovodje. Gimnazijo je dovršil v rodnem mestu, pravno fakulteto pa na Dunaju (1887),

Trije ptujski gasilski veterani

Najstarejši med njimi, g. Ivan Steudte, je gasil pri 250 požarih

Ivan Steudte

Ptuj, 11. oktobra.

Ptujska gasilska četa, ki je predlanskim obhajala 65-letnico obstoja, ima v svoji vrsti tudi tri požirtvalne stare gasilce. Med temi omenjamo zlasti častnega poveljnika g. Ivana Steudteja, ki je kljub visoki starosti, rodil se je l. 1853. še zmerom agilni delavec. Iz arhiva je razvidno, da je g. Steudte pristopil kot izvršujoči član k ptujski gasilski četi l. 1870. Leta 1889. je bil izvoljen za poveljnika, katero mesto je aktivno zavzemal do leta 1930. Gasiti je pomagal pri nešteti požarih. Omenjamo samo velepožar vojaškega skladišča za pontone v aprilu 1875., ko je tudi zgorela velika količina sena in raznih življenjskih potrebščin, požar v žveplarni tvrdke Schwab v aprilu l. 1876., velepožar v Spuhijah marca l. 1877., požar petih posestnikov na Bregu aprila l. 1878., požarna katastrofa v Dornavi julija l. 1879., požar tvrdke Hešič v predmestju Ptujja decembra 1885., požar Jurčevega mlina maja

l. 1886. Eden izmed najnevarnejših požarov pa je bil 12. maja l. 1890. v trgovski hiši Jurca na Slovenskem trgu. Ta požar je nastal po ne previdnosti nekega vajenca v kleti, kjer je bil v steklenih balonah bencin, ki je eksplodiral. Gasilci so morali tedaj predvsem iz trgovske hiše v življenjski nevarnosti spravljati petrolejske sode in steklene balone, ki so bili zaviti v slamo, a je slama pri nekaterih že gorela. Gasilska četa je takrat delala samo z dvema ročnima brizgalnima in se ji je po 48 urah posrečilo požar lokalizirati, s čimer je rešila gornji del mesta pred požarom.

Poznejša leta je sledila še vrsta požarnih katastrof, med njimi požar v Ljudskem vrtu, v Pirichovi tvornici na Bregu, v Društvenem domu, v Potočnikovi tvornici in v gimnaziji in Dijaškem domu. Skupno ima g. Steudte v svojem seznamu 250 požarov, pri katerih je vedno stal v naporni službi v korist bližnjega. V svetovni vojni je g. Steudte nadzoroval transporte ranjenih vojakov in je vso dobo vojne spravil 38.400 ranjenih v tukajšno vojaško bolnišnico. V času, ko je deloval kot poveljnik gasilske čete, je postal kmalu tudi sodelavec v mestnem svetu. Njemu se je takrat posrečilo, da je gasilska četa prišla tudi do lastnega doma. Na njegovo pobudo je občina kupila za zgradbo doma parcelo v bližini davčne uprave. Pod takratnim županom Ecklomu se je 29. septembra l. 1889. novozgrajeni Gasilski dom izročil gasilski četi. G. Steud-

Ob mrtvaškem odru dr. Ivana Lamuta

Ivan! Tvoje življenje je bilo kot lepa pravljica in pravilčno lep ostane spomin za Teboj.

Tvoj vrnik in vrnitinja, Dašbor in Arjansa še ne dojmeta Tvojega odhoda v večnost, a jima bo Tvoja hčerka Breda pripovedovala z vso presrečnostjo mlade mamice: »Nekdo je živel deček...«

Vso svojo dečinsko dobo bo ovila s sladkimi spomini, ko je bil deček, ki je živel nekdo, najboljši očka svojih hčerki-otrok. Otroka bosta spremljala deklico od najmlajših let v šolske prostore, dalje v dekliško dobo, katero je vodila skrbna roka, do otkarja, kjer je klečala v beli obleki, ovita v pajčolan, na katerem je počival diadem iz mirt. V usvočju so ji debele tubarozne, katere ji je v ta velik dan nabral v kito vzor njenih dekliških sanj in mladega hrepenenja.

Poleg noveste je stal njen očka, ki je svedočil in prosil božjega blaženstva na novo pot življenja. Bog je uslišal iskreno molitev in položil pod roko mlade ženske najprej simčka, pozneje hčerko, katerima je dal življenje.

Zastirnela bosta v lepoto pravilnega sveta, se stisnila k svoji mamici in zabrepenela po dedku, ki je živel nekdo...

V sanjah jima boš prišel nasproti in iz dneva v dan bosta s Tvojo Bredlo pohitela nazaj v njeno življenje, katero si Ti ozarjal z vso očetovsko ljubeznijo in to prenašal na svoja vnuka.

Začrtala jima bo vzoren, kristalno čist značaj, zlato dušo, plemenito srce in tako izobilnovala Tvojo lepo podobo z vso resničnostjo življenja in doživljanja.

Ta pravljica bo kakor pesem in himna na

ljubezen očeta in dedka, ki je živel nekdo... in spremljala jih bo v življenje.

Ta pravljica — pesem ne bo nikdar izpetta, živela bo, dalje v vsej pravilni lepoti o dedku, ki je živel nekdo in nekda...

In Tvoja ljubljena in ljubeča žena Mara? Ko sta prišla letos od pogreba Tvojega očeta, je bila odeta v žalni pajčolan in Tvoje besede so bile:

»Prosim, odloži, težko mi je, ko te vidim v črnini.«

Ivan! V svoji slutnji, takrat že težko bolan, si jo ob tem videl ob svoji krsti, ob svojem pogrebu in pokopu. Tvoja misel je hotela vse to odložiti in odbiti tja daleč nekam, morda tako daleč da bi vse to ne bilo nikdar resnično. Da bi svojo Maro odtegnil in obrnil vsega ob tisti uri, ki se zdaj bliža...

»Teokarovič-evo blago — odlično blago!«

Tako pravijo naši odjemalci. Tako boste dejali tudi Vi po prvi obleki iz Teokarovičevega sukna.

Cena naših blagov. za oblake od 120 do 200 ddnarjev metery.

Industrija volnenih tkanin

Teokarovič & Komp.

Tovarna: Paraćin
Prodajalne: Ljubljana, Zagreb, Beograd
Osijek, Novi Sad, Sarajevo in v vseh večjih mestih v državi

nakar se je takoj posvetil sodišču. Služboval je kot sodnik na Goriskem, v Istri in v Trstu. Leta 1897. se je vrnil v Gorico, kjer je postal državni pravdnik, leta 1911. pa je bil imenovan za prvega državnega pravdnika. Po pričetku vojne z Italijo (1915) so mu poverili državno sodiščvo na oddelku tržaškega deželnega sodišča, ki so ga ustanovili v Gradcu. Ko je oddelek izvršil svoje delo, je bil Jeglič dodeljen tržaškemu višjemu državnemu sodiščvu. Kot predsednik okrožnega sodišča je služboval še nekaj mesecev po prevratu pod italijansko vojaško upravo, a nato je moral zapustiti Gorico. Preselil se je v Ljubljano, kjer je bil 30. januarja 1920 imenovan za višjega državnega pravdnika. Na lastno prošnjo je bil upokojen 3. oktobra 1924. ko je tudi prejel red sv. Save 3. stopnje.

rod, je bil Andraž Jeglič mož na svojem mestu, duhovit in bister. V Ljubljani se je zlasti trudil, da dobi njegov stan veljavo, kakršna mu pritiče in se je za to trudil tudi s peresom. Uredil je kazalnici v Mariboru in Begunjah, o čemer je potem tudi razpravjal v strokovnih listih. Pokoj je šel uživati v Podbrezje. Že nekaj časa je bolehal, a zadnjih 6 tednov ga je bolezen popolnoma priklicala na bolniško posteljo. Njegov sin Branko je inženjer in pisatelj, z njim pa obžalujejo smrt blelega strica nečaki iz ugledne Pogačnikove družine: gg. generalni tajnik TPD Josip, adjutant Nj. Vel. kraljice Marije polkovnik Branko in bančni ravnatelj Bogdan, svetnik železniške direkcije dr. Željko Jeglič in še širok krog sorodstva.

Pogreb bo v petek ob 15. Zaslužnemu možu bodi ohranjen časten spomin, žalujočim tudi naše odkritosrčno sožalje!

Smrtna nesreča Ljubljanačana na lovu

Vpokojeni vlakovodja Vodopivec se je ustrelil v glavo

Ljubljana, 13. oktobra.

Vpokojeni vlakovodja Filip Vodopivec iz Ljubljane, stanujoč v Bohoričevi ulici 14., je odšel danes na lov v okolico Grosuplje. Večja družba lovcov je priredila danes popoldne brakado in Vodopivec je zavzel svoje mesto ali »štant«, kakor pravijo lovci. Sedel je na štoru in čakal, da mu kaj pride pred puško. Iz neznanega vzroka — morda se mu je puška zataknila, ali pa je morda za trenutek zadremal — se je orožje nenadno sprožilo in ves naboj je udaril nesrečnemu Vodopivcu v glavo.

Ko so prišli lovski tovariši, so našli Vo-

dopivca nezavestnega v krvi, še kloбок je bil ves preluknjan od šiber. Nemudno so pozvali v Velike Lipične reševalce iz Ljubljane, ki so okrog 18. prepeljali nesrečnega Vodopivca v ljubljansko bolnišnico. A že med prevozom je umrl. Zato so njegovo truplo prepeljali v hiralnico sv. Jožefa, kjer so ga položili na mrtvaški oder.

Pokojnik je bil oženjen in je bil v Ljubljani precej znan. Zato bo njegova tragična smrt žalostno presenetila številne njegove znance in prijatelje, zlasti pa železničarje in člane zelene bratovštine. Zalujočim izrekamo iskreno sožalje!

Tri žrtve prometnih nesreč

Eden mrtev, dva ranjena — Povezili so jih avtomobili

V torek zvečer se je 23-letni delavec France Potž, doma iz Domžal, poslovil od svojih tovarišev, sedel na kolo in se odpravil proti domu. Revel pač ni slutil, da nikoli več ne bo videl svojega doma, ne matere in očeta, ki sta čakala nanj. Ko je privozil do železniških zapornic od kamniške progi, je pridrvel za njim neki avtomobilist in treščil s tako silo v njegovo kolo, da je nesrečni France v ložu odletel in obležal v mlaki krvi. Strlo mu je prsni koš, razbito spodnjo četjust in na levih sencah je dobil smrtonosno rano. Mrtvega je v mlaki krvi našel sin gostilničarja Janežiča. Kolo je ležalo vse zmečkano in polomljeno neoddolno v stran, a pri hudem sunku so Franceotu odleteli čevlji z nog in so jih našli na drugi strani ceste. Janežič je o tem obvestil orožnike, ki zdaj pozvedujejo za brezobzirnim avtomobilistom. Divjak se za svojo

žrtve ni zmenil in je izginil v črno noč. V Streliški ulici je včeraj vojaški avtomobil podri posestnikovo ženo Elizabeto Virantovo, doma iz Bresta pri Tomišlju in jo precej poškodoval na nogi. Žrtve avtomobilske nesreče je pa postal tudi 44-letni trgovski potnik Feliks Škrobar, stanujoč na Viču-Glincah, cesta št. 14., ki ga je danes popoldne podri neki avtomobilist, ko se je pešal na kolesu. Na pomoč policianci reševalci so ga naglo prepeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima Škrobar poškodovano roko, nalezljive ali zlomljena pa je tudi noga.

NEMOGOČE!

toda z Bronhi BORBON preprečiti KAŠELJ MOGOČE JE!

Kako bo brez Tebe meni in najinim otrokom?

Jadikovala je, kakor jadikuje naša žena — mati, globoko čuteča duša intelektualke.

Vetala je, prekrizala Tvoje bledo čelo, zaprte ustnice in zastalo srce. Skozi megle solza smo se poslovlili od Tebe in šli v mesto povetiak, kaj se je zgodilo.

Tvoje gorke telo je bilo pokropljeno s solzami. Tvoj obraz in Tvoje roke pokrite s poljubi.

V svojem službenem poslovanju si napisal in podpisal mnogo poročil in listin. Ob ur pa, ko je prišla k Tvoji postelji božja poslanica, da zajame Tvoj zadnji vzdih in zadnji utrip srca, je Tvoja duša predložila življenjsko listino Vsevednemu, Božja roka jo je podpisala in zapečatila z rubinom Svoje ljubezni.

Predragi Ivan! Ko Te bomo spremljali do Tvojega zadnjega doma, bo šlo vse Tvoje v zornu življenje moža-poštenjaka mimo nas.

Počival boš mirno in spokojno, saj je Tvoja ljubljena Mara položila k Tebi v krsto vse svoje dekliške sanje, vse ljubezen zrele žene — matere, vse zlate spomine in svoje sre.

Danes sem šla zopet v bolnico, da se poslovim od sohe, v kateri si dotrpel in da počem sestro usmiljenko, ki je molila z nami. Ti prizgala mrtvaško svečo, snela z menoj Tebi najljubši prstan. Ti sklenila med križ roke in zaprla usta v večni molk. Poiskala sem jo in ji v imenu Tvoje ženske Mare poljubila roke.

Neprežaljen boš moj nami vsemi, ki smo tako tesno strnjeni v iskreno prijateljstvo in ljubezen s Tvojo Maro in s Tvojimi.

Ob Tvoji krsti in pokopu Ti ne ključem: »Z Bogom.« Temveč: »Na svidenje naš predragi Ivan!« Have, anima candida!

Mara J. Tavčarjeva.

Gospodarstvo

Prisilna uporaba bencinske mešanice

V zvezi z uredbo o spremenbi trošarinskega zakona bo v nedeljo 17. t. m. stopila v veljavo prepoved uporabljanja čistega bencina za pogon motorjev razen v letalstvu. Od tega dne se sme prodajati in uporabljati za pogon motorja samo mešanica bencina s špiritom. Dne 17. t. m. stopi obenem v veljavo znižanje državne trošarine na mešanico od 3.50 na 2.50 Din in maksimalne banovinske trošarine na 0.35 Din (doslej 1 Din) in končno maksimalne občinske trošarine na 0.15 Din za kg. Trošarinska obremenitev z državno in banovinsko trošarino se torej zniža za 1.65 Din pri kilogramu. Le v redkih občinah pa bo prišlo v poštev tudi znižanje občinske trošarine na 0.15 Din za kg (v Ljubljani znaša le 0.10 Din za kg).

Navzilec temu, da se trošarina zniža za 17. t. m., bodo prodajalci bencinske mešanice šele 6. novembra t. l. dolžni znižati ceno mešanici, in sicer v primeri s ceno, ki je veljala 30. septembra t. l. za 1.75 Din pri kilogramu. Zato pa ne bodo mogli od države in banovin zahtevati nobenega povračila preveč plačane trošarine na zalogo. V Ljubljani stane sedaj liter bencinske mešanice 8.20 Din, od 6. novembra naprej pa bo znašala cena 6.45 Din. Navzilec znižanju pa bo bencin v naši državi še vedno razmeroma drag, saj stane celo v Italiji, ki ima zelo visoke davkatve na bencin, le 2.70 lire (okrog 6 Din) in v Avstriji okrog 5.50 Din. Čeprav znaša znižanje obremenitve le 1.65 Din pri kilogramu, bodo morali prodajalci znižati ceno za 1.75 Din; toda upoštevati moramo, da se obenem z znižanjem trošarine zniža tudi uvozna carina na bencin, in sicer od 13 na 9 zlatih Din za 100 kg, kar znaša pri kilogramu čistega bencina skoro 50 par in pri 80 odstotni mešanici 40 par pri kilogramu. V celoti se mora bencinska mešanica poceniti za znesek znižanja državne in banovinske trošarine (1.65 Din) in za znesek znižanja uvozne carine (0.40 Din), kar da skupaj 2.05 Din. Sedanja cena 8.20 Din bodo morali torej znižati na 6.15.

Obenem z znižanjem trošarine na bencin se poviša tudi državna trošarina na plinska olja od 20 na 40 par pri kilogramu, tako da se bo plinsko olje podražilo od sedanjih 3.60 na 3.80 Din.

Zborovanje ljubljanskih trgovcev

Na osnovi sklepa Zveze trgovskih združenj za dravsko banovino in Centralnega predstavništva v Beogradu sklicujejo trgovska združenja sedaj, ko bo kmalu potekla veljavnost uredbe o prepovedi veleblagovnic in ko so aktualna tudi druga važna gospodarska vprašanja, ki zadevajo trgovstvo, širše konference svojih članov. Tudi ljubljansko združenje trgovcev je imelo v torek zvečer v dvorani Trgovskega doma tako zborovanje, ki se ga je udeležilo lepo število ljubljanskih trgovcev.

Po uvodnih besedah predsednika ljubljanskega združenja g. Medena je poročal tajnik g. Šmuc predvsem o veleblagovnicah ter nabavljajnih in konsumnih združenjih. Uredba o prepovedi veleblagovnic bo potekla 27. oktobra in če ne bo podaljšana, bo družba »Ta-lac« lahko ustanovljala po vsej državi podružnice in bati se je, da bodo slične obrate ustanovili tudi drugi, kajti inozemski

kapital kaže veliko interesa za tako udeleževanje v naši državi. Obširno je poročal tudi o novem združenem zakonu, o kreditnih razmerah in o sanaciji denarnih zavodov, o kartelih in tujem kapitalu, o davčnem sistemu s posebnim ozirom na potrebo enakosti vseh davčnih zavezancev pred zakonom, o pomanjkljivosti obrtnega zakona, o socialnem zavarovanju trgovstva in o krošnjarstvu.

Predsednik Zveze trgovskih združenj g. Stane Vidmar je pojasnil akcijo jugoslovenskega trgovstva proti veleblagovnicam, ki se vodi z vso borbenostjo in energijo. Glavni zagovornik veleblagovnic »Ta-lac« je urednik »Narodnega blagostanja« prof. dr. Bajčić, čigar prizadevanja pa ne morejo biti iskrena. Leta 1930 se je boril proti Bat'li, potem pa je postal njen zagovornik, odkar je član njene uprave. Trgovstvo tudi ni proti združništvu, temveč samo proti izraskom združništva. Med take izraste spada tudi Nabavljajna zadruga industrijecev v Beogradu, ki je z lahkoto dobila dovoljenje za vse mogoče trgovske posle. Nadalje je razpravljalo o centralizaciji združnega denarja in o centralni zadrugi benki ter o centralizmu sploh, ki skuša potegniti vse v Beograd. Na zdravniškem kongresu v Novem Sadu je bilo ugotovljeno, da je v državnih bolnicah ena tretjina postelj nezabrljenih, medtem ko imamo v ljubljanski bolnici po dva bolnika v eni postelji. Pri plačevanju davkov smo Slovenci na prvem mestu, kar ni hče ne upošteva pri državnih izdatkih. Naš davčni sistem, ki hudo obremenjuje trgovca, omogoča tujemu kapitalu stomašlionske dobičke, ki gredo v inozemstvo. Zato zahteva trgovstvo, da morajo tudi veliki davkoplačevalci priti pred davčni odbor. Trgovci ne bodo več sklepali resolucij in ne bodo več predlagali prošelj in papirnatih protestov, temveč bodo bolj energično stopili v obrambo za svoje pravice. Za soboto je sklicana seja Centralnega predstavništva v Beogradu, na kateri bodo predstavniki trgovstva sklepali o važnih ukrepih. Apeliral je na potrebo enotnosti v vrstah trgovcev, ki se naj oklenejo svojih organizacij. Sledila je krajša debata, na kar je predsednik Meden zaključil zborovanje.

Gospodarske vesti

Pomanjkanje vagonov. Železniški tovorni promet se je letos znatno dvignil in je že v avgustu dosegel 163.000 natovorenih vagonov (lani 145.000, predl. 137.000). Gospodarski krogi so zaradi tega izrazili bojazn, da bo v jesenski sezoni primanjkovalo vagonov. Generalna direktorja državnih železnic je sedaj obvestila gospodarske organizacije, da je najela večje število inozemskih vagonov. V pomanjkanju odprtih vagonov bo železnica za prevoz opeke, lesa itd. dostavljala tudi zaprte vagonce, ne da bi računala običajni 10% pribitek. Letos tudi ne namerava znižati nakladalnega in razkladalnega roka na 6 ur, ker se je izkazalo, da ta ukrep ni pospešil obtoka vagonov.

— Po 23. novembru denarni zavodi ne bodo več mogli prositi za zaščito. Po uredbi o zaščiti denarnih zavodov lahko denarni zavodi le še do 23. novembra t. l. vlagajo prošnje za odložitve plačil ali za sanacijo. Ta rok je bil prvotno določen do 23. novembra 1935., potem pa je bil dva-

krat podaljšan. Sedaj poročajo iz Beograda, da smatrajo denarni zavodi, da ni več potrebno nadalje podaljšati ta rok. Zdi se, da uredba ne bo več podaljšana. Vsekakor pa bodo organizacije denarnih zavodov še podrobno proučile to vprašanje in bodo v kratkem predložile trgovskemu ministru svoje mišljenje.

— Statistika svetovnega letalstva. Po neki ameriški statistiki je bilo dne 1. julija t. l. na vsem svetu 54.872 letal. OI tega je odplačilo na Zedinjene države 12.366, na Francijo 8.905, na Rusijo 6.923, na Anglijo 5.811, na Italijo 4.334, na Japonsko 3.553, na Českoslovaško 2.199, na Poljsko 2.134, na Rumunijo 2.246 in na Jugoslavijo 1.250 letal. V gornji statistiki pa manjkajo številke za Nemčijo, upoštevana pa so civilna in vojaška letala.

— Zateški hmeljski trg. Na zateškem hmeljskem trgu je tendenca nadalje čvrsta in se cene gibljejo med 700 do 1000 Kč za 50 kg. Partija izbranega hmelja pa je dosegla ceno 1065 Kč.

Borze 13. oktobra
Na ljubljanski borzi so se avstrijski šilingi v privatnem kliringu ponovno za malenkost podražili in so bili zaključeni po 8.67. V zagrebškem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingih po 8.6550 (v Beogradu po 8.6417), v angleških funtih po 228 in v grških barih po 29.93. Nemški kirmiški četi stanejo v Ljubljani, Zagrebu in Beogradu 13.85, v Zagrebu pa še za oktober 13.82, za november 13.75 in za 15. december 13.70.

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda pri prijazni tendenci notrala 411 — 413. Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% Blairovem posojilu po 84.75 (v Beogradu po 85.50) in v 8% Blairovem posojilu po 94.75 ter končno v delnicah Dubrovačke po 450.

DEVIZE
Ljubljana. Amsterdam 2395.41—2410.01 Berlin 1738.02 — 1751.90, Bruselj 729.95 — 735.02, Curih 996.45 — 1003.52. London 214.36 — 216.41, Newyork 4298.50 — 4334.81, Pariz 144.67 — 146.11, Praga 151.43 — 152.54, Trst 227.20 — 230.28. Curih. Beograd 10, Pariz 14.5650, London 21.5425, Newyork 434.50, Bruselj 73.27, Milan 22.88, Amsterdam 240.30, Berlin 174.50, Dumaj 80, Stockholm 111.05 Oslo 108.25, København 96.1750, Praga 15.20, Varšava 82.20, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Bukarešta 3.25.

Blagodar za perilo

VAŠE PERILO BO SNEŽNOBELO IN DIŠEČE OD-

EFEKTI
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 411 — 413, 4% agrarne 53.50 den., 4% severne agrarne 53 den., 6% begunške 77 den., 6% daim. agrarne 75.25 den., 7% invest. 93.50 den., 7% Blair 85 — 85.75, 8% Blair 94.50 — 95; delnice: Narodna banka 7400 den., PAB 200 — 203, Trboveljska 230 — 240, Gutmann 51 — 58, Sečera na Veliki Bočarok 650 bl., Sečera na Oceanija den., Jadranska 405 — 440. Beograd. Vojna škoda 411.50 — 412.50, 4% agrarne 53.25 den., 4% severne agrarne — (53.25), 7% invest. 93 den., 6% daim. agrarne 75.50 — 76 (75.75), 6% begunške 77.75 — 78, 7% Drž. hip. banka 100.25 den., 7% Blair 85.25 — 86 (85.50), 8% Blair 94.25 — 95. Narodna banka 7600 bl., PAB 204 — 205.50 (204.50 — 250).

Blagovna tržišča

ZFTO

+ Chicago, 13. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za maj 93.25; koruza: za dec. 57.50, za maj 59.75, za julij 59.50.
+ Winnipeg, 13. oktobra. Začetni tečaj: pšenica: za okt. 118.25, za dec. 122.625, za 118.625.
+ Novosadska blagovna borza (12. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (78/79 kg): baška 177 — 179, banatska 172 — 181, baška ladja Tisa 182 — 184, ladja Begej 181 — 183; sremeska 77/78 kg 176 — 178; slavonska 77/78 kg 177 — 179. Koruza: baška in sremeska 105—107; banatska 102—104. Oves: baški, sremeski in slavonski 112 — 114. Rž: baška 165 — 167; Ječmen: baški in sremeski 63/64 kg 130 — 132.50. Moka: baška in sremeska »a« in »Org.« 272.50 — 282.50; »b« 252.50 — 262.50; »c« 232.50 — 242.50; »d« 212.50 — 222.50; »e« 172.50 — 182.50. »s« 127.50 — 132.50. Otrobi: baški, sremeski in banatski v vrečah 96 — 100. Fižol: baški beli brez vreč 206 — 208.

BOMBAZ

+ Liverpool, 13. oktobra. Tendence stalna. Zaključni tečaj: za okt. 4.50 (prejšnji den 4.45), za dec 4.65 (4.51), za maj 4.89 (4.60).

ZIVINA

+ Na torkov mariborski živinski sejem 12. t. m. je bilo prignanih: 8 konj, 15 bikov, 120 volov, 494 krav in 14 telet, skupaj 651 komadov. Povprečne cene so bile naslednje: debeli voli od 4.60 — 6 Din, poldebeli voli 3.75 — 5.50, plemenski voli 3.40 — 4.75, biki za klanje 3.50 — 5, glavne krave

debele 4 — 4.75, plemenske krave 3.25 — 4, krave za klobasarje 2.25 — 3.60, molzne krave 3.25 — 4, breje krave 3.10 — 3.60, mlada živina 4 do 5.50, teleta 5 — 6.75 za kg. Prodanih je bilo 424 komadov.

Odklikovanje predsednika mednarodne trg. zbornice

Beograd, 13. oktobra. p. Nj. Vis. knez namestnik Pavle je odklikoval z redom Jugoslovenske krone I. stopnje predsednika mednarodne trgovinske zbornice Thomasa Johna Watsona. Watson je s svojim spremstvom sročil odpotoval v Sofijo.

Schachtov obisk v Bukarešti

Berlin, 13. oktobra. AA. Guverner nemške državne banke in minister za gospodarstvo dr. Schacht bo kmalu odpotoval v Bukarešto, da vrne obisk guvernerja rumunske Narodne banke meseca marca v Berlinu.

Kopalne tablete

CIMEAN
Osvežite telo, krepijo živce in srce!

Bogu vdano je dotrpel naš iskreno ljubljani soprog, oče, stari oče, brat, tast in stric, gospod

JOŽE JEREB

URADNIK DRŽ. ZEL. V POKOJU

Blagopokojnika bomo spremlili na pokopališče k Sv. Križu v četrtek, dne 14. oktobra ob 14. iz hiše Zalosti, Celovška c. 96. LJUBLJANA, dne 12. oktobra 1937.

NEZIKA roj. STELE, soproga; ANICA ZORKO, MARA KONČAR, hčerki; dr. STANE JEREB, sin — in ostalo sorodstvo.

Dr. I. Potnik:

Spomini na Masaryka

II
Med svetovno vojno sem 1. 1916. ušel iz avstro-ogrske vojske v Rusijo. Takoj v bojni črti sem našel prvo českoslovaško patrolo, neko stotnijo, ki ji je bil poveljnik takrat še poročnik, dve leti pozneje je general českoslovaške vojske g. Češek. Ta se je bridko pritoževal, kako slabo razumejo Rusi českoslovaško vprašanje; nikakor jim ne gre v glavo, kako se morejo oni kot Avstrijec boriti proti Avstriji. Pozneje sem slišal v Rusiji večkrat da tamkajšnji Čehi in Slovaki nimajo pravega vodstva in da se vsled tega tudi vprašanje legionarjev ne razvija, kako bi bilo potrebno. Takrat so imeli vsega eno legionarsko družino, sestojalo iz štirih sotinj po sto mož. Govorili so mi stalno, da bi bilo treba jačejega vodstva in da bi zlasti bilo potrebno, da pride v Rusijo sam Masaryk, ki je bil takrat že v Londonu.

Da je bilo temu res tako, sem se prepričal, ko sem v kadru prve českoslovaške družine v Kijevu med kadrovskega častnika spoznal nekatero teh vodij. Bil sem z njimi le en večer, ali polovico večera je izpolnila debata o tem, kako si bodo prisotni razdelili v svobodni domovini ministrske portfelje. »Zakaj bi pa ne bil juvelir prvi českoslovaški finančni minister?« je izvijaloče vpraševal gospod, ki se je že davno pred vojno priselil v Rusijo in tam uspešno trgoval z dragulji. V Kijevu ni bilo nič tištega pripravega, skoro navnega, a do skrajnosti postrvovalnega in velikega idealizma, ki sem ga bil videl na fronti pri Češku in njegovi četi. Ta je samo delala, se borila, se žrtvovala, na nagrade in ministrske portfelje pa ni imela časa misliti. (Leto dni pozneje, čim je prišel Masaryk v Rusijo, res ni ostalo o kijevskem vodstvu nobenega glasu več.)

Iz Kijeva sem odpotoval naravnost v Petrograd. Tu mi je nek česki novinar povedal, da je pred kratkim dopotoval iz Avstrije državni poslanec Dürich, ki ima baje

podalstila čeških poslancev, da v Rusiji zastopa Čehi in češke interese. Izrazil je upanje, da bo českoslovaška akcija v Rusiji dobila v Dürichu splošno prijazen vožjo. Tudi mi je rekel, da bi z ozirom na moje nameravane potovanje v London g. Dürich gotovo rad govoril z menoj. Že drugi dan mi je povedal, da je govoril z Dürichom in da bi temu res bilo dobro, ako bi ga jaz obiskal.

Poslanec Dürich me je sprejel jako prijazno. Naročil mi je, naj v Londonu obiščem Masaryka in mu povem, da so njega v Petrogradu povsod prav dobro sprejeli; naj pa Masaryk sam ne hodi v Rusijo, ker kot izrazit in razvit konstitucionalec, naprednjak in demokrat absolutistični, konservativni in aristokratski vladni bržčas ne bo dobrodošel; naj ostane v Londonu, kjer ga vabijo radi, naj deluje v zapadnih, njegovemu mišljenju bližjih, demokratičnih državah, delo v konservativni Rusiji pa naj prepusti njemu, ki ga smatrajo za konservativnega.

V Londonu me je prva pot peljala k Masaryku. Stanoval je daleč od središča mesta v enodružinski vili. Nič posebnega, ali vendar pri vsej skromnosti vse urejeno s takim okusom, da je v svojem stanovanju lahko sprejemal tudi najodličnejše goste. Čeprav Masaryka nisem videl deset let nisem opazil, da bi se bil kaj izpremenil; isto izredno visoko in široko čelo misleca, ista splošna, mala brada in povešeni brki, iste žive oči izza naočnikov. Nič nisem opazil, da bi se bil kaj postaral. Kretanje so mu bile odmerjene, ali vendarle živahne, govor pa temperamentnejši, nego sem ga čul kdaj prej.

Sprejel me je zelo prijazno, kar očetoško ljubezljivo, kakor da me pozna že od davnaj. Moje poročilo o naročilu, ki mi ga je dal g. Dürich, je poslušal očitno z velikim zanimanjem, all se mi je vendar zdelo, kakor da vsega tega ne ališih prvič. In res! Komaj sem končal, že je izgovoril iz-

redno živahno: »Tako in podobno je meni Dürich že tukaj govoril, toda on ne vidi, da je bodočnost Rusije v njenih demokratiških vrstah. Tam je treba iskati stikov in delati propagando za pravilno rešitev českoslovaškega vprašanja. Razen tega se je pa Dürich osebno ontovžodil. Njegov tajnik se je poročil z Bolgariko, notorično vohunsko centralnih sil, ali Dürich tega ne vidi.« O obeh predmetih se je Masaryk razgovoril zelo odprto in navedel zelo zanimive podrobnosti, ki so mi pa tekom dvajsetih let nše precej iz sromina.

Na koncu razgovora sem ga vprašal, kaj misli o delovanju Jugoslovenskega odbora. »Ali se niste bili pri njih?« se je začudil. »Poplajte tja, pa boste sami videli! Jutri pridite k meni na večerjo, pa se bova o vsem pomenila.« To njegovo povabilo me je iskreno razveselilo.

Druzo jutro sem šel v Jugoslovenski odbor, kjer sem na zelo slabo opravil. Sprejel me je tajnik odbora dr. Jedlovski, ki me je pre-štil prisotnemu članu odbora g. Hinkoviću. Mislim sem, da ga bodo zanimali moji še sveži vtisi, ki sem jih prinesel iz domovine in iz Rusije, zlasti vesti iz srbske dobrovoljske divizije v Odesi, pa one o megljenih ruskih načrtih glede bodočih državnih organizacij Srbov, Hrvatov in Slovencev. Zato sem čakal več nego eno uro, da dobi trenotek kame. Ko se je Hinković le ves čas razgovarjal z drugimi obiskovalci, ga je dr. Jedlovski vprašal, če naj jaz morda pridem popoldne. Odgovoril mi je z vprašanjem: »Nam ima g. doktor kaj povedati?« in to v tonu in naglasom, da sem tako vtel, da je nepotrebno, da ga nadeljujem. Odsel sem in se v Londonu nisem več pokazal v prostorih Jugoslovenskega odbora.

Zvečer sem šel k Masaryku na večerjo, pri kateri so bili razen mene samo člani njegove rodbine. Pri večerji sem izustil nemumnost, ki si je danes ne morem odpruštiti, čeprav je ostala pečena zros, pristna češka narodna specialiteta, ali narezana kakor je to navada pri Angležih. Domačnina dolžnost je, da jo razreže in razdeli med člane omizja. Zdelo se mi je, da se Masaryk pri tem poslu nekam počasno obrača; rezal

je in rezal, ali gos kar ni hotela narazen. V pričakovanju rezultata mučnega dela smo vsi obmolknili. In v tej tišini sem izbleknil: »Ne res, gospod profesor, reševati filozofska vprašanja je lažje nego deliti gosko.« Takoj mi je bilo žal, ali že j bilo preporno. Po malo sarkastičnem nasmehu in molku Masarykovem sem vždel, da mu moja opazka ni bila prijetna. Da je bila neumestna, se je takoj pokazalo, kajti v času, ko sem mislil, da se ukvarja še vedno s prvim kosom, je v resnici prezezel že celo gos in jo pričel deliti pred nas. Torej je bil tudi v tem oziru mojster. Da pa je bil kot gostitelj naj ved uspešen, gotovo ni potreba posebej naglašati.

Po večerji me je odpeljal v svojo delavnico. Govorila sva predvsem o Jugoslovenskem odboru. Ne spominjam se več vseh posameznosti, ali v celem sem uvidel, da od njegovega dela na bil navdušen. Rekel je, da je položaj Čehoslovakov na prvi pogled mnogo neugodnejši nego Jugoslovenov, ali le na prvi pogled. Čehoslovaki imajo v tujini samo svojo emigracijo, ki si je edina v svojem cilju. Drugeče je z Jugosloveni. Ti imajo dve samostojni kraljevstvi z dvema dinastijama in emigracijo iz Avstro-Ogrske. V tem leži za Jugoslovene nevarnost notranjih nezoglasij in neenotnosti akcije na zunaj. To mi je rekel Masaryk prve dni novembra 1. 1916. Pozneši čovodki so le preveč opravili njegove bojazni.

Glede našega razmerja napram Italiji je rekel, da ne smemo pozabiti, da je Italija edina vesela, ki si želi popoleza razpada avstroogrske monarhije. Ona je torej edina, ki ima enake cilje kakor Jugosloveni in Čehoslovaki, namreč ustanovitve neodvisnih narodnostnih držav na ozemlju Avstro-Ogrske. Zato se je treba spoznameti o skupnem delovanju za skupni cilj.

»Pa Trst in Dalmacija?« sem ga vprašal. »Kaj boste s Trstom? Velika Avetrija ni mogla krotiti Italijanske irendente kako jo boste vi, ki boste mnogo slabšeji od Avstrije. Nimate potrebnih ljudi ni za upravo mesta niti za upravo pristanišča. Tudi ste za tako pristanišče premajhno zaledje in ga ne bi mogli vzdržati.«

»Italija še manj.« sem odgovoril.
»Italija je večja in mu bo lažje poma-

gala. Razen tega morate pa priznati, da je Trst pretežno italijanski. Radi njega je Italija šla v vojno in od njega ne bo nikdar popustila. In da bi jo kdo k temu hotel prisiliti, ne morete pričakovati. Saj so ji ga vsi zavezniki obljubili.«

Te besede so me strašno poparile. Nisem mu hotel dalje ugovarjati prepričan, da je o tem govorilo z njim, že več boljnih in pokleanejših branicev slovenskega tržaškega vprašanja nego sem bil jaz in da si je Masaryk to zavedo tudi sam že tako dobro premislil, da ga moji nadaljnji, njemu gotovo že poznani razlogi ne bi mogli prepričati. Razen tega sem pa resničnost Masarykovih besed tudi sam že davno temno slutil ali te resnice tedaj še nisem upal priznati niti samemu sebi.

Govorila sva tudi o mojem potovanju in njegovem cilju. Dal mi je mnogo dobrih nasvetov, naslov dr. Beneša, ki je takrat že deloval v Parizu in svojo vizitko zanj. Napisal mi ni ničesar, češ: »Vizitka bo zadostovala, kaj več bi vam pa napravilo lahko še sitnosti, ako bi slučajno prišlo v nepoklicane roke.« Bil je previden.

Čas je bil, da odidem v svoj hotel, ali to ni bilo tako lahko. Angleški nisem zna! čisto nič, francoski nič bolje. Nemški javno govoriti je bilo takrat v Londonu nevarno, ruski so pa razumeli ravno toliko kakor jaz angleški. K Masaryku sem se pripeljal z avtomobilom, ki mi ga je priklical hotelski sluga. S tem sem se le v kakem kotu hotela naskrivaj smel dozovorit nemški. Sedaj pa je bilo že precej pozno zvečer, bilo je treba najti v oddaljenem predmestju avtomobil in sporazumeti se s šoferjem, kam hočem. Masaryk je morda čutil, v kakki zadrugi sem, in se mi je ponudil, da me spremlja. Pečjala sva se s tramvajem do najbližje postaje podzemeljske železnice, tam mi je kupil karto, mi povedal koliko postaj se moram peljati in na katero stran izstopiti. Ko je prišel vlak, sva se poslovila.

Nisem ga videl nikdar več. Bil sem pađ nekolikokrat v Pragi, ko je bil on že predsednik republike, ali bal sem se nadelgovati ga, prepričan, da ima itak več nego dovolj vsiljivih, nepotrebnih obiskov svojih brezštevlnih znancev, ki ga motijo in m: kra-dejo čas.

Francija se klanja spominu naših kraljev

Na letošnjo obletnico marsejske tragedije so francoske čete defilirale pred spomenikom kralja Petra Osvoboditelja in Aleksandra na trgu Muette v Parizu. Vojaški proslavi je prisostvovalo tudi mnogo civilnega prebivalstva

Napovedujejo — milo zimo

Zalivski tok postaja čedalje toplejši...

Zalivski tok ima, kakor znano, odločilen vpliv na srednjeevropsko podnebje, zato pričakujejo tu vedno z zanimanjem poročila o ekspediciji, ki jo vodi švedski meteorolog vsako leto v poznem poletju na Zalivski tok, da bi izračunal domnevno vreme prihodnjega leta.

Prof. Sandström, 60letni učenjak, ki je vodja državnega vremensolovnega in hidrografskega zavoda v Stockholmu, je najboljši poznavalec Zalivskega toka. Ze deset let se vozi v Ledeno morje do vzhodne obale Grönlandije, da bi meril temperature Zalivskega toka. Če je ta tok toplej, tedaj je mogoče sklepati, da bo tisto leto zima v Srednji Evropi mila. Ze lansko leto je bila voda tega toka presenetljivo topla, prof. Sandström je napovedal milo zimo in ta je tudi prišla. Letos nam je po njegovi napovedi pričakovati še milejšo zimo, ker je temperatura vodovja Zalivskega toka še narasla. Vzdož norveške obale znaša 12 in pol stopinj nad ničlo. To se pravi, da bo imela Skandinavija najmilejšo zimo, kar jih je bilo tam v zadnjem desetletju in isto bo v Sredni Evropi. Popolnoma napačno je go-

voriti o ledni dobi, ki se nam bliža, pravi prof. Sandström, nasprotno: vsi znaki kažejo, da postaja na svetu čedalje topleje.

Prof. Sandström napoveduje tudi že vreme za prihodnje poletje. Ker je poletno vreme običajno slabo, kadar je temperatura vode ob obalah nižja nego povprečno, nam je po njegovih opazovanjih pričakovati lepega in precej suhega poletja.

Tudi o vodnih množinah Zalivskega toka, ki je zelo širok, je ugotovil švedski raziskovalec zanimive stvari. V Zalivskem toku se pretaka več vode nego v vseh vseh svetovnih rekah skupaj. Ko bodo natančneje predelali vse znanstveno gradivo, ki so si ga nabrali o tem toku, bo mogoče še točneje navesti količinske količine vode se pretakajo v njem, s kakšno brzino hiti in kakšen vpliv ima tok na vreme naše celine. Ze ponovno so opozorili učenjaki na to, kako grozotna bi bila bodočnost Evrope, če bi Zalivski tok izpremenil svojo smer. Po malem jo vedno nekaj spreminja, toda doslej se nam ni bati, da bi prišlo do kakšne usodne spremembe.

Kitajski obedi

Štirje obroki, med njimi tudi — gnila jajca

Washingtonska revija »National Geographic Magazine« poroča o nekem kitajskem obedu iz štirih obrokov. Med temi obroki so postregli gostom tudi s tako zvanimi »gnilimi jajci«. Kitajci imajo namreč navado, da hranijo jajca dve do tri leta v slami, blatu ali ilovici. V tem času se beljak zlije z rumenjakom v maso, ki je trda kakor kuhano jajce. Rumenjaki postane zelen, beljak pa dobi barvo prozornega jantara. Takšna stara jajca servirajo potem Kitajci kot predjed in tudi razvajeni Evropejci, ki so jih kdaj pokušili, jih radi jedo, ker nimajo ta jajca nobenega neprijetnega okusa, kakor bi si laik mislil.

Po obedih namizni prt nikakor ni čist, toda na Kitajskem se tega privadiš. Usta si Kitajci po obedih izplaknejo z vročo vodo, ki jo izpljunejo potem kar na tla. Roke in

obraz si očistijo z vročimi, mokrimi prti. Kitajci, ki so sladkusi svoje vrste, cenijo predvsem aromatične zelenjave in sadeže.

Kitajski obedi se začneja s sadjem in orehi ter se konča z juho. Prvi obrok sestoji iz štirih pladnjev s sadjem, jabolki, hruškami, oranžami ali pešimmoni, kakršen je pač letni čas. Kot prvo jed servirajo pogostoma tudi štiri krožnike z različnimi orehi, navadnimi orehi v medu, mandeljni, slanimi ašantskimi orehi, ki jih skuhamo v morški vodi in jedri melon. Dalje dajejo k prvemu obroku še svinjino in pogache s sezamovimi zrni.

Drugi obrok prinaša bele gobe, beluše, pečeno ribo, pražena račja jetra, garnele, bambusove vrške, kuhano kuretkino in ribja jajca. Tretji obrok predstavljajo gratinirana gnezda določenih ptic, ocvrte plavuti morskih volkov, sladka juha iz lotosovih semen, pražena raca, ki jo nadevajo v mastno papirno kožo, dalje precej druge perutnine, ki jo spečejo pogostoma v neko vrsto pogache. Četrty obrok sestoji končno iz kokosje juhe z ostruženimi kumaricami (Kitajci jedo kumarice na sto različnih načinov). Končno pride na vrsto juha iz sveže zelenjave. K obedu pijejo lahko vino.

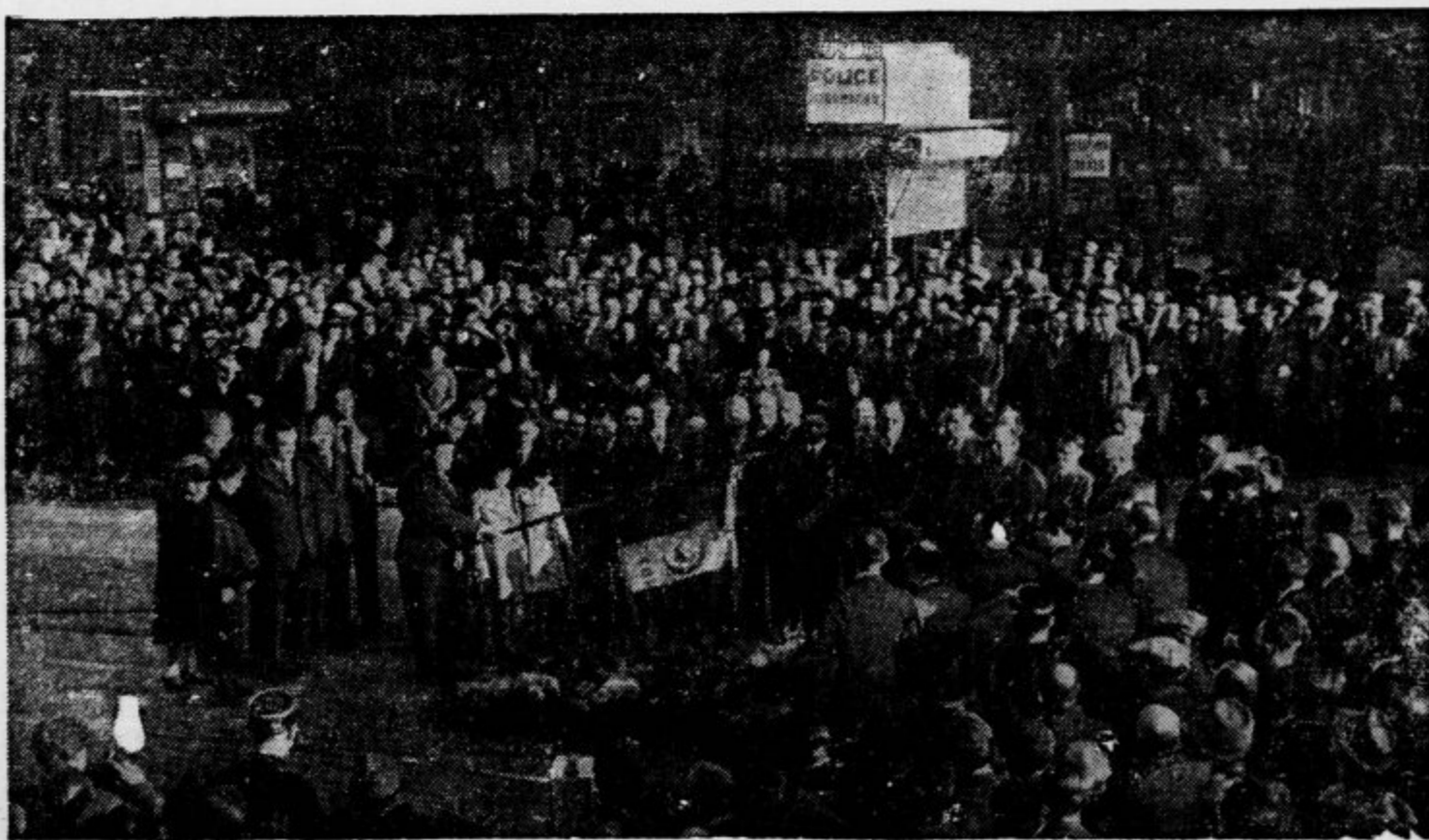
Lepo perilo

res lepo in čisto oprano, dosežete z uporabo dobrega pralnega praška. — Tak je

PERION

kvalitetni izdelek slovenske industrije. — Kupujte in uporabljajte ga!

Tam, kjer je izkrvavel viteški kralj Aleksander

Zalna svečanost v spomin na obletnico tragične smrti kralja Aleksandra v Marselju, na kraju, kjer sta pred tremi leti padla od zločinske roke vladar Jugoslavije in francoski zunanji minister Barthou. Na Canebieri so se zbrale znatne množice prijateljev Jugoslavije

Vojaška parada na čast mezgu

Staremu mezgu, ki je služil 26 let pri 62. topniškem polku ameriške vojske, so priredili ta dni veliko slavnost, ko so ga prestavili v davno zasluženi pokoj. Sklenili so, da bodo »Jacka Cosinasa«, kakor so vojaki imenovali tega mezga, dosmrtno ohranili v polkovnih hlevih, razen tega pa so na dan, ko je stopil v pokoj, priredili pravo parado. Zvesti Jack je stal ves okrašen na zvišenem odru, okrog vratu mu je visela častna kolajna, njegov komat je bil nov in polk je defilirал z godbo mimo njega.

Adis Abeba se približuje Rdečemu morju

Italijanski časniki Sergio Bernacconi je pred kratkim pod uradno kontrolo z navadnim serijskim vozom prepotoval progjo iz Asmara v Adis Abebo in nazaj (skupaj nad 2300 km) v 68 urah. Ta vožnja kaže, da niso samo ceste, ki jih je Italija zgradila v Abesiniji, dobre, temveč tudi to, kako se je nekoč oddaljena Adis Abeba z modernimi prometnimi pripomočki približala Rdečemu morju.

V ostalem so abesinske ceste zavoljo svoje velike dolžine podžgale sporno čistilnost že drugih italijanskih avtomobilistov. V Italiji razpravljajo z navdušenjem o Bernacconijevem predlogu, da bi se vsako leto priredila velika avtomobilska tekma v Abesiniji in sicer na 1500 km dolgi progji. Takšne vsakoletne dirke imajo Italijani že v Tripolitani.

Karoserije iz stekla

Na pariški avtomobilski razstavi, ki se je otvorila te dni, nimajo posebnih tehničnih senzacij. Se največ pozornosti zbuja to, da uporabljajo v zadnjem času čedalje več stekla v zgornjem delu karoserij.

Več avtomobilskih tovarn je prešlo k temu, da izdelujejo zgornjo polovico vozil popolnoma iz nedrotljivega stekla in to brez vmesnih opor, ki ovirajo razgled na vse strani. V avtomobilih z novimi steklenimi karoserijami imaš sedaj prost razgled. Delavnice, ki izdelujejo velike serije cenilnih vozil, teknujejo med seboj, da bi prinesla kakšno novost.

Masarykovi kovanci

Dva reliefa iz najznačilnejših dni prezidenta Osvoboditelja

Českoslovaška vlada je sklenila, da bo izdal spominske kovance za pokojnim predsednikom Masarykom. Med tem ko takšni kovanci doslej niso bili namenjeni obtoku, bodo izdali sedaj kovance, ki bo imel vrednost 20kronskega srebrnjaka. Pozneje bodo izdali še posebno spominsko kolajno.

Novi kovance, ki ga bodo izdali milijon kosov, bo imel na eni strani glavo pokojnega predsednika in bo sličil tu jubilejni kolajni ob desetletnici českoslovaške republike. Nasil bo tudi Masarykovo ime. Na zadnji strani bo državni grb kakor na sedanjih 20 kronskih kovancih. Tudi srebrna zlitina bo ista kakor pri sedanjih srebrnjakih.

Finančno ministrstvo je za spominski kovance zbralo nalašč Masarykov portret iz najboljših dobe njegovega predsedovanja. Novi denar pride v promet bržkone še ta mesec. Spominske kolajne bodo delno iz čistega srebra, delno iz bron in ne bodo imele obtočne vrednosti. Nosile bodo Masarykovo podobo iz časa, ko je ozdravel po prvi težki bolezni, to je iz februarja predlanskega leta. Oba reliefa sta delo prof. Španiela.

Pol stoletja že deluje CMD, darujmo še za pol stoletja!

Zapustila sta Pariz in se odpeljala v Berlin

Vojvoda Windsorski s soprogo pri odhodu iz Pariza

Če še ne veš, zdaj izveš:

da je dosedanji angleški poslanik na Dunaju, prijatelj Windsorskega vojvode, lord Selby, imenovan za angleškega poslanika v Lizboni, kamor mora odpotovati že 15. t. m.

da ne more letos Goncourtova akademija v Parizu podeliti literarne nagrade, čeprav je prejela ogromno rokopisov. Ocenjevalna komisija je razočarana objavila, da niti eno poslano delo ne odgovarja zahtevam natečaja;

da je soloplesalka dunajske državne opere Herma Berka povila dvojčke, kar je v baletnem svetu redek primer. Mati in otroka so zdravi;

da se je zdravje violinista Bronislava Hutermanna, ki se je ponesečil z letalom na Javi, poslabšalo. Umetnik je dobil pljučnico in njegovi sorodniki so brez vesti o poteku bolezni;

da vidiš lahko na vrtu W. Phillipsa v Winslowu na Angleškem rastlino, ki ima v stebelu 28 cm premera ter rase kvišku, z nje pa visi štirinajst velikih buč;

da je umrl v Rimu znani falsifikator slik Dossena, čigar ponaredbe so zbudile pred leti veliko razburjenje v umetniških krogih;

da je lokomotiva brzega vlaka Lodž-Bukarešta na obmejni postaji Snyatin otglavila profesorja filozofije na carigradski univerzi, Mahmuta Feyyeja.

Dva diplomata v važnih misijah

Angleški poslanik pri rimski vladi, lord Perth

Francoski odpravnik poslov v Rimu, Bišnet

A N E K D O T A

Marconi je pri nekem banketu na Angleškem sedel poleg lady, ki ga je neprestano zamenjavala s skladateljem Mascagnijem. »Veste kaj, mu je dejala visoka soeda?« silno rada bi slišala vaš »Intermezzo«, lastnorodno od vas! »Rad vam bom ugodil, lady«, se je odrezal Marconi, »toda morali mi boste za to preskrbeti brezžični klavir!«

VS AK DAN ENA

»Mamica, mamica, le poglej, ta žival ima električni kontakt kar na glavi...« (Politikanec)

Cene od 1. oktobra znatno znižene!

ROTBART

Glavno skladišče za Jugoslavijo: Hinko Mayer i drug, parf. oddelak, Zagreb.

Kapital
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Bančno kom. zavod in menjalnica MARIBOR,
Aleksandrova ul. 40.
vnovčuje hranilne knjižice vseh bank in hranilnic. Kupuje vrednostne papirje, valute in zlatnike po najvišji dnevni ceni. 237 16

„Ekonomist“
Gospodarska pisarna d. z. o. z.
MARIBOR
Prešernova 2/L
Finančno-gospodarske in administrativne ureditve, preureditve in vodstva.
Knjigovodstvo, bilance, revizije. Premoženske in hišne uprave.
Interesna zastopstva, zveze z inozemstvom, plasiranje kapitalov.

MALI OGLASI

Službo dobi
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Čevljarški pomočnik
za mešana dela, dobri stalno mesto takoj. Pogovar. Kamnik. 27082-1

Dekle
spretno, švrsto, dobro in pošteno, od 18-20 letno - iščem za trgovino in gostilno. Prednost umajo skrom na strošana dekleta. Že nitev ni izključena. Naslov: Tomžič J., mlina na turbino, Moja kraj Glina, Savska banovina. 26840-2

Samostojne šivilje
perla in strojne vezilje s prakso, sprejme večje podjeje. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vest no delo - dobra plača«. 23138-1

Pletiljo
dobro moč, sprejemam za Zagreb. - Anica Škrobel, Ljubljana, Dravska ul. 8. 27151-1

Večje podjetje
išče tajnika, poleg slovenskega in srbohrvaškega je zika popolno znanje nemške in stenoarčije. Ponudbe na Aloma Company d. z. o. z. Ljubljana, Aleksandrova 2/L. 27155-1

Perfektne vezilje
večjo tudi šivanja, sprejemam na stalno mesto z dobro plačo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27179-1

Urarskega pomočnika
mla/lega, sprejme takoj - Stanika. Geršar, urar. Trbovlja. 27130-1

Hišnik
proženjen, vojaščne prost. nemškega jezika zmožen, kateri se razume na benzin motor in dela na vrtni. Dobi takoj mesto v Okrevališču barona Bor a, Sv. Ana pri Trzinu. 27162-1

Poštenega prodajalca(ko)
sprejemam za prodajo razglednic po trafikah. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potrebna delavnost in malenkostna varščina«. 27157-1

Modistko
dobro moč, sprejemam takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27147-1

Šiviljo
vešča v šivanju bluz, sprejemam takoj z dobro plačo in za stalno. - Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27173-1

Trgovski pomočnik
špecerist, ki razpolaga z gotovino 15-20.000 Din, dobi dobro zaposlenje. Kasneje lahko prevzame samostojno dobro trgovino. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zlata jama 97«. 27165-1

Absolventko
trgovske šole išče trgovska hiša. Brez znanja nemščine in srbohrvaščine ponudbe brezpredmetne. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Začetnica 77«. 26791-1

Pridelki
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kislo zelje, repo, sarmoprovrstno po konkurenčni ceni vsako množico do oavija Homan, Sv. Petra c. 81, Ljubljana, telefon 35-39.

Jedilni kostanj
lep rešetan nudi najceneje Artur Nachbar, Radče. 26211-38

Zivali
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Psa spaniela
3 meseca starega, poceni prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27156-27

Zatekel se je
mlad ameriški ovčar, rne barva, slihi na ime »Ras«. Kdor ga privede, dobi na grado. - Tovarna Vidmar, Savlje 18, pri Ljubljani. 27149-27

Dragocenosti
Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah

ČERNE - juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 1. 13 38

Dražbe
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sodna dražba!
Dne 18. 10. 1937 ob 9 uri dopoldne bo pri okrajnem sodišču v Škofji Loki, soba št. 2, dražba

Velike i nadstropne trgovske hiše z gostilno in trgovino
leže ob glavni cesti v Dolini vasi pri Selcah v selški dolini Poslopja so ocejnena na 187.300 din, zemljišča pa na 2.590 din. Najmanjši ponudnik znaša 388.808 73 din, varščina, ki jo je položiti pr sodišču, pa znaša 43.471 31 din. - Dražbeni pogoji so obhajati. Nadaljnje informacije daje pisarna dr. Igo Silarja, odvetnika v Kranju. 27171-35

Vilo
enodružinsko, z vsemi priključitvami, lepim vrtom in avtogarajo, ugodno prodam. Po želji večji znesek hipoteke proti 7% P. Pristavec Ljubljana, Erjavčeva cesta 34, telefon 33-81. 27099-30

Več stavbenih parcel
v Zgornji Siskli, v bližini državne ceste in remize - zelo ugodno prodam Društvo hišnih posestnikov, Salen dvoja 6. 27146-20

Malo posvetvo
prodam v Trnovljah št. 95 pri Celju. 27106-20

Stanovanje
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

5-sobno stanovanje
renovirano, v osrta mesta, oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27088-21

Trisobno stanovanje
v vrt. v centru mesta - oddam 1. novembra. Vprašati Knafliceva 13/II. 27154-21

Dvosob. stanovanje
oddam 1. novembra. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27152-21

Solčno stanovanje
šestih sob, moderno urejeno, oddam v sredini Ljubljane. Vprašati Napolesov trg 6, pri hišnici. 27148-21

Malo vilo z vrtom
oddam 1. novembra na Din 650 blizu nove cerkve v Siskli. Poizve se pri hišnici Goriska 29. 27140-21

Pri 40 letih že plešast?

Vam ni potreba, da ste takšni!

Odkar je izumljen Nobelova nagrada za kemijo, znan raziskovalec vitaminov Sir Frederick Hopkins dožal, da je tryptophan neobhodno potreben za vsko rast, za vsko preprečenje pleše - od takrat ni več nevarnosti za izpadanje las.

Na temelju del Sir Fredericka Hopkinsa je dobil znan biolog Dr. Weidner iz neke keratinske baze ne samo tryptophan, ampak vseh 14 substanc, ki so potrebne za rast las. On je te organske substance kombiniral v idealno hrano za lase, ki je danes že po vsem svetu znana pod imenom Neo-Silvikrin.

Priznajte, da ste tudi Vi že poskušali s posebno frizuro prikriti svoje razredčene lase?

Silvikrin
naravna hrana za lase

Znanstveno je dokazano, da v vseh slučajih izpadanja las vsled prevelikega duševnega ali telesnega napora, ali vsled splošne slabosti, od prhljaja ali izčrpanosti lasnega korena - vedno je temeljni vzrok v nezadostni prehrani tkiva za rast las.

Silvikrin takorekoč prekoprava lasišče, preskrbuje oslabljeno tkivo za rast las s hranljivimi substancami za krepitev in utrjuje lasne korenine. Ugodno delovanje prične takoj. Že v nekoliko dneh lahko ugotovite uspeh. Prhljaj izgine čudovito hitro, lasišče postane čisto ter ostane zdravo, lasne korenine zopet normalno delujejo in izpadanje las preneha in lasje prično znovno rasti.

Dijaške sobe
Gospoda ali dijaka sprejemam kot sestanovalec s dobro hrano in vso oskrbo v bližini univerze. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27158-22

Sobo odda
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sostanovalec (ko)
sprejemam v vso oskrbo, dobro hrano. Cena smerna. Florjanska ul. 10/II. 27153-23

Opremljeno sobo
lepo, mirno, poceni oddam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27141-23

Sostanovalko
sprejemam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27156-23

Prazno sobo
lepo parketirano in zračno, oddam 1. novembra. Medvedova ul. 7. 27175-23

Lepo sobo
opremljeno, oddam s vso oskrbo ali brez v I. nadstropju, s uporabo kopalnice. Levčeva 11. Pot v Rožno dolino. 27171-23

Garsonjero
v visokem pritličju, oddam boljše osebi 1. novembra. - Pojasnila pri hišnici Rešjeva cesta 3/L. 27170-23

Opremljeno sobo
mirno, s posebnim vzhodom, oddam v centru 2 osebama s hrano. Križevniška ulica 5/II. 27169-23

Lepo solčno sobo
oddam na november. Vodovodna 88, za predorom. 27177-23

Lepo opremljeno sobo
s posebnim vzhodom, oddam na Aleksandrovi cesti. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27176-23

Kaj Vam je potrebno!

Za vsakodnevno negovanje las zahtevajte Lotion Silvikrin.

Za rast las in proti prhljaju zahtevajte naravno hrano za lase Neo-Silvikrin.

Z vsakdanjo uporabo vzdržuje kožo na glavi zdravo in rodovitno, oživlja tkivo za proizvajanje las, pospešuje rast las in povzroča, da pride do popolnega izraza vsa naravna lepota las.

Onemogoča tvorbo prhljaja in izpadanje las, kakor tudi motnje v rasti las.

Mala steklenica . . . Din 27-
Steklenica za 2 meseca Din 48-
Steklenica za 1 mesec . Din 66-

Silvikrin Laboratories
London - Paris - Berlin - Bruxelles
Rotterdam - Zürich

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo
Hinko Mayer i drug, Zagreb

Dobi se v vseh strokovnih trgovinah

Silvikrin
poživlja rast las

Y 808 G

Prodam
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Vrtno prst
za cvetlice, proda poceni A. Bevcar, Ljubljana, Celovška c. 63. Telefon 39 47. 27134-6

Otroški voziček
avto model skoraj nov, prodam. Kerkova 17/L. Moste, Ogled med 9.-16. uro. 27156-6

Trgov.-gospodarski leksikon
na prodaj po ugodni ceni. Interesant naj se ogleda pod značko »Leksikon 37« na ogl. odd. Jutra. 27144-6

Kuhinjsko kredenco
lepo, štedilnik (Tischspareherd) in peč (Füllofen) ugodno prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27145-6

Krasne mize
(oval, okrogle) Bdm. z in-tarzijami. Altweit vaze. 390 let storo slike v lepem pod. okvirju, benediktinsko delo št. prodaja Golob Marija, Gallusovo nabrežje 39. 27174-6

Auto, moto
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Avto Ford
C 35, prodam. Kamnik 22. 27083-10

Tovorne in osebne avtomobile
dobro ohranjene vseh jakosti kupite nasencije pri O. Žužek Krupp, zastop. stro, Ljubljana, Tavčarjeva 11. 27172-10

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova mali oglasnik«

Lokali
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Mesarijo
dobro ideo, v kopalniškem mestu oddam v najem ali prodam zaradi bolezni lastnika. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 26773-19

Posest
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Večje število parcel
kompleksov, posestev, gozlov, trgovskih in stano vanjskih hiš ter vti ma naprodaj gradben. strokov. in. gozdarja, ugodno prodam. KINAVEK LUBVIK, Oestla 29 oktobra 6. telefon 37 33. Pooblaščen graditelj in sodni centajl za nasvete brezplačno na razpolago. 26 29

Cauche SEVER - Marijin trg 2.
- fotelje - in vse drugo priznato solidno delo dobavi

MORANA SMRT PLEŠAVOSTI!
NI VEČ PLEŠAVOSTI! MORANA JE MEMA KRILJIVA! TISOČI IN TISOČI SE NJEJ ZAHVALJUJEJO TO DOKAZUJEJO MNOGE ZAHVALE! PAZITE NA IME MORANA! Kakoj izgledate? Kakoj ste? Izpadanje las prestante! Pojavljava. lasne korenine? Kakoj lasje erasteje na predstrem mestu? Morana! zahtevajte jo vsod! POSILJAMO PO POVZETJU, STEKLENIČA DIN 40 POSILJAMO DZ MODERNA KOZMETIKA - SPLIT -

S. br. 17274/37

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrova mali oglasnik«

G. Th. Rotman:
Gospod Kozamurnik postane umetni jahač

Kaj se je bilo zgodilo? Ta čas, ko se je gospodar prerekal z redarjem, je bil belec opazil voziček, poln najkrasnejše zelenjave. Peter, prodajalec povrtnine, ga je bil pustil v nemar, da bi si ogledal Kozamurnikove umetnije. »Ho, ho,« si je mislil belec, »tole se bo prilgelo!«

SPOSOBEN MLAD PRODAJALEC
(trg. pomočnik iz špecerijske stroke) kot

PROPAGANDIST

se sprejme. Nudi se stalna plača in povračilo stroškov. Spretni, delovni gospodje v starosti ca. 25 let, ki so že odslužili vojaški rok, z znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika in ki imajo predvsem veselje do potovanja, naj pošljejo ponudbo po možnosti s sliko na oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani pod »Propaganda«.

Zračno sobo
opremljeno ali prazno, oddam v centru mesta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 27162-23

Naročniki »JUTRA« so zavarovani za 10.000 Din.

Sobe išče
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Sobo
lepo in udobno opremljeno, iščem s soprobo kopalnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bojjska«. 27169-23a

Gospodična
ki perfektno obvlada nemščino, išče službo pri bolj rodilni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Absolvirana germanistka«. 27160-23a

INSERIRAJ V »JUTRU«!

ZAHTEVATE BREZPLAČNI CENIK

HÖHNER
GENERALNO ZASTOPSTVO

F. SCHNEIDER
ZAGREB, NIKOLICEVA 10

ANDRAŽ JEGLIČ
DVRNI SVETNIK IN VIŠJI DRŽ. PRAVDNIK V POKOJU
PREDRAGEGA POKOJNIKA SPREMIMO DO NJEGOVEGA POSLEDNJEGA DOMA NA DOMACEM POKOPALIŠČU V PETEK 15. OKTOBRA OB 15. URI.
PROSIMO THEGA SOZALJA.
PODBREZJE, 13. OKTOBRA 1937.
RODBINA JEGLIČEVIH
BREZ POSEBNEGA OBVESTILA

SPOSOBEN MLAD PRODAJALEC
(trg. pomočnik iz špecerijske stroke) kot

PROPAGANDIST

se sprejme. Nudi se stalna plača in povračilo stroškov. Spretni, delovni gospodje v starosti ca. 25 let, ki so že odslužili vojaški rok, z znanjem slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika in ki imajo predvsem veselje do potovanja, naj pošljejo ponudbo po možnosti s sliko na oglasni oddelak »Jutra« v Ljubljani pod »Propaganda«.

Razno

Suhe gobe
Kupuje Sever & Ko Ljubljana Gospodarska c. 5

Informacije
Boseda 1 Din, davek 8 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Izjava
Podpisani nisem plačnik za dolgove, napravljene od moje žene Olge Korosec. - Slavko Korosec. 27150-31

ZAHVALA
Ob prerani smrti dragega nam sina, brata in strica

JOŽETA KOVAČA
RUDN. NAMEŠČENCA V LAŠKEM

izrekamo toplo zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebej naj prejmejo zahvalo gg. zdravniki in č. sestre »Štajmerjevega sanatorija« za izkazano požrtvovalnost, dalje številni darovalci vencev in cvetja, č. duhovščina, zastopstvo TPD., govornika »Društva rudn. nameščencev«, in pevskega zbora »Hum« za tolažilne besede, »Loški glas« za žalostinke, rudniška godba, ter vsi številni prijatelji in znanci, ki so dragega nam Jožeta spremlili do njegovega zadnjega doma.

ZAGORJE, 12. oktobra 1937.

Rodbina KOVAČ in sorodniki

ZAHVALA
Ob prerani smrti dragega nam sina, brata in strica

JOŽETA KOVAČA
RUDN. NAMEŠČENCA V LAŠKEM

izrekamo toplo zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali. Posebej naj prejmejo zahvalo gg. zdravniki in č. sestre »Štajmerjevega sanatorija« za izkazano požrtvovalnost, dalje številni darovalci vencev in cvetja, č. duhovščina, zastopstvo TPD., govornika »Društva rudn. nameščencev«, in pevskega zbora »Hum« za tolažilne besede, »Loški glas« za žalostinke, rudniška godba, ter vsi številni prijatelji in znanci, ki so dragega nam Jožeta spremlili do njegovega zadnjega doma.

ZAGORJE, 12. oktobra 1937.

Rodbina KOVAČ in sorodniki

Rafael Sabatini:

MORSKI KRAGULJ

Gusarski roman

In ker je bila Rozamunda na varnem, je vedel, da tudi Lionel ne uide zaslužen kazni. Nase, ki je bil že toliko kakor mrtev, se mu je zdelo škoda misliti.

Uničil je bil svoje življenje že zdavnaj, in zavest, da je vsaj zadnje dni dobro uporabil, mu je dajala nekaj zadovoljstva. Seveda bi bil brez tiste nesrečne maščevalne odprave lahko še dolgo vojeval kot morski razbojnik in se morda celo povzpela do ponosne časti alžirskega paše; vendar, ali bi bil tak konec dostojen nekdanjega krščanskega plemiča? Ne, tako, kakor je bilo zdaj, je bilo bolje. Takšnim mislim se je vdajal dobršno uro.

Rahlo žmotaženje v nepredirni temi njegove ječe ga je zmotilo. Najbrž je bila podgana. Vzravnaval se je in z nogo udaril ob tla, ga bi pregnal gnusno žival. V odgovor se je oglasilo iz teme: »Kdo je?«

Zdrznil se je, tako trdno je bil prepričan, da je sam.

»Kdo je tam?« je ponovil glas in čemerno dodal: »V kakšnem črnem peklu tičim?«

89

Zdaj je spoznal Jasperja Leigha. Kako je bil prišel najnovejši novinec Muhamedovih vojnih trum v to ječo?

»Bogme,« je odvrnil sir Oliver, »kako si prišel sem, ti ne morem povedati, vsekakor pa tičiš v sprednjem gradiču »Srebrne čaplje.«

»Kdo si?« je vnovič vprašal glas.

»V Berberiji so me imenovali Sakr el Bahra.«

»Sir Oliver?!«

»Najbrže me bodo zdaj spet tako imenovali.

Bolj verjetno je pa, da me bodo ti krščanski gospodje potopili v morje, da se jim ne bo treba ubijati z vprašanjem, kakšen napis naj mi vklešejo v negrobnik. A povej mi: kako si prišel semkaj? Po mojem dogovoru s sirom Johnom se ne bi smelo nikomur iz našega moštva nič zgoditi, in težko mislim, da bi bil postal sir John krivoprišežnik.«

»O tem nič ne vem. Dokler mi niste povedali, nisem niti slutil, kje sem. Ko je moj meč predril život vašega ljubeznivega brata, so me pobili na tla. To je vse, česar se spominjam.

Sir Oliver je pridržal sapo. »Kaj? Lionela si ubil?«

»Upam,« je bil hladni odgovor. »Toliko vem, da sem mu porinil nekaj peči jelka med drobovje — takoj po tem, ko so planili prvi Angleži na palubo. Plemič Lionel je bil v prvi vrsti — tam, kjer bi ga bil najzadnje iskal.«

Dolg molk je nastal. Nato je sir Oliver s tesnobnim glasom izpregovoril: »Najbrže si mu dal samo to, česar si je želel. Prav imaš, Leigh, prva

vrsta je bila mesto, ki bi mu ga bil človek najzadnje prisodil, razen če je nalašč iskal meča, da bi se rešil vrvi. Gotovo je tako najbolje! Da, najbolje! Bog mu daj večni mir!«

»Ali verujete v Boga?« je nelenam plašno vprašal stari grešnik.

»Zato se je tudi prijel,« je sir Oliver nadaljeval svoj samogovor. »Ker ne poznajo njegovih hudobij, ga imajo najbrže za svetnika in mučenika in hočejo maščevati njegovo smrt. Prav, prav, mojster Leigh; upam, da se zavedaš, kakšen lopov si bil vse svoje žive dni, in si že pripravil svoj tihnik za zamko. Stvar te torej ne bo prehodno iznenadila.«

Ladjar se je metal po svojem ležišču sem ter tja in stokal: »Moj Bog, kako me glava boli!«

»Najini prijatelji na tej ladji imajo zanesljivo sredstvo zoper to,« ga je potolažil sir Oliver. »In razen tega boš visel v boljši družbi, kot jo zaslužiš. Zakaj tudi mene bodo jutri zjutraj obesili. Ti si ta konec prav tako obilno zaslužil kakor jaz, mojster Leigh. Smiliš se mi pa vendar; da, žal te mi je, da bi moral trpeti, ko nisem prav nič mislil na to.«

Mojster Leigh je zastokal in nekaj časa molčal. Nato je ponovil svoje vprašanje: »Ali verujete v Boga, sir Oliver?«

»Ni ga boga razen Boga, in Muhamed je njegov prerok,« je bil odgovor.

Mojster Leigh ni vedel, ali se sir Oliver norčuje iz njega ali misli zares.

»To je poganska vera,« se je s strahom in standom uprl.

»Nu, veš kaj, vera je, ki živi po nji nebešto ljudi, in ti ljudje delajo res tako, kakor govoriš. To je več, nego morem trditi o katerem koli kristjani, ki sem ga kdaj srečal.«

»Kako morete na pragu smrti tako govoriti?«

»Ali je kak čas primernejši za resnico?«

»Torej ne verujete v Boga?«

»Narobe, verujem vanj.«

»Toda ne v pravega Boga,« je vztrajal morski razbojnik.

»Nobenega drugega Boga ni razen pravega — poznajo ga seveda le redki ljudje.«

»A če resnično verujete vanj, kaj vas ni potem prav nič strah?«

»Strah? Česa?«

»Pečila, pogubljenja, večnega ognja!« je v silni grozi zatulil ladjar.

»Zakaj, ko sem samo izpolnjeval usodo, ki mi jo je določil v svoji vsemogočnosti,« je odvrnil sir Oliver, »Moje življenje je potekalo, kakor ga je zahteval, kajti vse je in vse se godi po Njegovi volji. Mar naj se bojim pogubljenja, ker sem bil takšen, kakršnega me je Bog ustvaril?«

»To je poganška, moslemska vera,« je oporekel Jasper Leigh.

»Tolažilna vera je in kaj pomirljiva za grešnika, kakršni si ti.«

Kulturni pregled

Versailles

(Iz pariških zapiskov)

Letos poteka sto let, kar je bil otvorjen Musée National de Versailles: povod več, da se spomnimo njegovih zbirk in vsega razkošnega okolja, ki obdaja to veliko zaupščino francoske preteklosti. Pred sto leti so torej odprli javnosti veličastne dvorane, ki jim je nadčloveški ponos »roi-soleil« Ludovika XIV., združen z rafiniranim okusom umetnostnega sladkosa, vtisnil tako obeležje, da nas še po stoletjih navdaja z občutjem kraljevske vzvišenosti.

Versailles je ena tistih točk v pariški okolici, ki neugnano zapeljuje tučja z bleiskom svoje slave. To je obenem njegova temna senca, zakaj skozi dvorane kraljevskega gradu — kraljevskega tudi v siju Tretje republike — se neugnano pode črede turistov; le po redkem naključju se ti zgodi, da ostaneš vsaj za nekaj hipov sam v kakšni dvorani in poslušaj — da, prav zares poslušaj — očarljivo tišino teh prostorov, ki so videli toliko minljive zemeljske slave. V takih trenutkih se človeku zazdi, da se bodo zdaj zdaj odprla vrata in da se prikaže z vso ceremonialnostjo »kralj-sonce«, za hip občutiš tesnejšo bližino te bleščeče preteklosti, nje sledovi se vidijo intimnejši in resnejši. Toda to je samo trenutna igra fantazije, kajti že naslednji hip se ovedeš, da si v muzeju; prikaže se pospan obraz čuvaja ali nova skupina turistov. Vzlic temu: koliko čara je v takem samotnem trenutku sredi kraljevske dvorane, ki je kos zgodovine, priča »du grand siècle!«

Zbirke umetnostnih slik in kipov v Versaillesu se ne morejo meriti s slavo Louvra, te največje zakladnice umetnosti vega sveta. Njih vrednost prehaja pogosto z umetnostnega kroga v širši krog zgodovinske dokumentarnosti. Predvsem so tu slike, ki so že tedaj krasile kraljeve dvorane, dalje podobe iz zbirk poznejših vladarjev in likovno-umetnostni dokumenti francoske vojne slave vse do nekaterih, morda ne posebno umetnostnih slik iz novejših zgodovine. Je to muzej več ko dveh stoletij, muzej slave, dviga in pada, veličine in bede. Tretja republika vedno varuje spomenike francoske monarhije: v tem je toliko demokratične noblesse kolikor kulturne dolžnosti.

Versajski grad in park sta edinstveno veličasten spomenik francoske monarhije. »A toutes les gloires de la France« — pravijo zlate črke klasičnega sloga na dveh krilih gradu. Toda Francija je bila v dobi vere v božanstvo države in kraljevstva mistično pričujoča in posebjena v enem samem izmed svojih sinov — v kralju. V njegovo slavo je bil zgrajen ves mogočni grad. Arhitektura palač in vrtoev je po vsem svojem duhu in smislu eno samo poveljevanje kraljevske veličastnosti, lažkanje njegovi častilnečnosti, tempelj njegovi ničemerosti, mogočne kulise njegovi neprestani igri človeka z bogom. Priroda s svojimi travniki in gozdovi, stavbeno kamenje enako kot misel arhitektov in zidarjev, vse se je moralo podrediti absolutnemu namenu, ki je strnil sodelavce v enotnem kolektiv. Nikjer ni prostora, ne v gradu in ne v parku, ki ne bi dajal dostojne, monumentalne kulisarije nastopu kralja; slehern večji prostor je moral biti salon, v katerem so lahko igrali svojo galantno človeško komedijo kralj in njegove kurtizane. Zato je versajski grad s parkom najlepša in najznačilnejša kraljevska palača v Evropi. Njegova arhitektura priča, da je v veku Ludovika XIV. že opesala vera, ki je zidala velike gotške katedrale. Bog srednjega veka je prepustil kos svoje oblasti zemeljskemu kralju in le-ta je moral dobiti dostojne dvore.

Izza renesančne kulture, ki je obnovila humanizem, je ostala klasična estetika. Nje poglavitno načelo je ubranost, njena vera človeka kot merilo stvari, njen okus se je napovedal razvil v tisti klasičnem, čigar največji triumf je prav versajski grad s svojim parkom. Absolutna kraljevska moč je potrebovala arhitekturo, ki bo obnovila pod varstvom krščanske misli poezijo starega Olimpa. In ne vem, ali si je kje na francoskih tleh lažje zamisljati olimpski sen, kakor v vrtovih Versaillesa, ob njihovih mirnih in poskakajočih vodah, ob njihovih širokih perspektivah, ob ubranih linijah njihovih nasadov, pred ozelenelimi ali belimi skulpturami, ki odražajo svoje nage like v zrcalu vod, ali na mirnih stazah, ki so ustvarjene zato, da se po njih sprehajajo grški bogovi in njihove zemeljske ljubice...

In vendar sloni vsa poezija versajskega klasičnizma na trdni podlagi umovernja, ki je poglavitna odlika francoske duše. Kajti ta harmonija je prav za prav vsota skritih računov in geometrične zakonitosti; je to lepota, kakor jo je iskal tudi genialni Leonardo da Vinci, ko je meril proporcije

ženskega telesa in odkrival za estetskim ugodji matematične zakone.

Prav ta racionalizem, čigar doba je šele prihajala, je moral nekoč razbiti olimpski sen in pripraviti ljudi, da so se odpovedali veri v božanstvo države in kraljevstva, ki je na nji slonela vsa veličastna »gloire« absolutističnega kralja. Zakon med človeškimi iluzijami in matematičnimi spoznanji ne more biti nikdar trajen. Kralj, ki povečuje samega sebe s stvaritvami, v katerih je tako malo sleherne mistike in toliko preračunljive zakonitosti, jasnosti in hladne pompoznosti, ne more biti dolgo vladar podložnikov. Humanizem 17. stoletja je moral vzlic vsej slepilni igri človeka-kralja s kraljev-božanstvom preiti k osnovnim, preprostim resnicam, kakor jih je izpovedalo 18. stoletje najprej s spisi svojih filozofov, nato pa s premo akcijo svojih revolucionarjev.

Harmonična lepota Versaillesa nas opaja tudi dandanes, ko tavamo v meglah med racionalističnim realizmom in novo voluntaristično romantiko — dandanes, ko smo razbili malike preteklosti in si oнемogli ustvarjati nove. Povsod, kjer je vzklopelo novo občestveno življenje, se pojavlja težnja po nečem stalnem in monumentalnem: po nadčasovnem izrazu, ki je v več razvojnih dobah pokazal isto klasično lice. Futurizem v Italiji se že umika pred rimskim klasičizmom; proletarska Rusija tiplje zopet okrog klasičnih vzorcev; novi dom nemške umetnosti v Monakovem ima izrazito klasiistični slog. Tam, kjer gre za nadčasovno vrednote, se človeški duh kmalu zavede svojih slabosti in se rad pridruži najčistejšim in najtrajnejšim vzorom prednikov.

Ko se tako sprehašjo po versajskem parku, ki tolikanj hvali okus svojega umetniškega očeta Le Notra, ne misliš samo na minljivost, na slavo, ki je po Balzacu »sonce mrtvih«. Pred tem mogočnim simbolom nekdanje francoske monarhije — morda za vedno pokopane pod metarjem novih idej, gibanj in stremiljenj — se tudi ovedeš, da vzlic vsem spremembam okusa, zahtev in potreb obstoji nekeje pod varilj-

SPORT

Najbolj privlačna enajstorica

v ligi je splitski Jadran, ki bo v nedeljo igral v Ljubljani

Peto kolo liginega tekmovanja nam bo pripeljalo na zeleni ljubljanski travnik zanimivega gosta, sigurno najbolj renomirano enajstorico v ligi. Naša razvijena sportna publika je to srečanje vedno cenila najbolj. Prejšnje tekme s Hajdukom so se odigravale pred rekordnim številom obiskovalcev, saj jim je nudil Hajduk poleg tehniško ugledne igre in južnega temperamenta še poseben način igre, ki je morejore doumeti samo oni, ki živijo ob morju.

V postavljeni četi dalmatinskih mojstrov je ukoreninjena velika ljubezen do rodnega Splitsa, ki se ne da ločiti od imena Hajduka. Edino nerazdružljivi povezanosti teh dveh imen se ima zahvaliti klub za veliko popularnost v domovini. Za krasno urejeno igrišče, ogromne tribune in Hajdukov dom so žrtvovali vsi stanovi brez razlike velike vsote.

V nekaj vrstah

V torek se je naša nogometna enajstorica vrnila iz Varšve. Tiho in brez sprejema kakor je tudi odšla. Beograjski in zagrebški listi so seveda še vedno polni podrobnih poročil in raznih izjav, kako je prav za prav potekala ona

nesrečna tekma za svetovno prvenstvo, ki smo jo tako žalostno izgubili. Razumljivo je, da krivdo za ta poraz sedaj odriva drug drug na drugega, da celo igralci sami med seboj. Tako pravi znani Moša Marjanović, ki je šel iz Vrnjačke Banje ojačit napadalno vrsto v Varšvo, da zadene vsa krivda za dobljene golo samo nemogočega Glaserja v vratih. Drugi napadalec Vuja-dinović, ki so ga kot najbolj odlično moč posebej z letalom dali preprežljati v Varšvo, pa se je povzpela celo do smele trditve, da naše nade za vstop v finalno kolo v svetovnem prvenstvu zaradi tega poraza še davno niso izgubljene. Tako in slinčo mlajšo zdaj prazno slamo poklicani in nepoklicani na račun tega poloma, dejstvo pa ostane nespremenjeno, da smo popolnoma brez potrebe in samo po naši malomarnosti izgubili važno mednarodno tekmo, kar je spet ustavilo našo lepo obetajočo pot v

vim bleiskom modernosti večna lepota harmoničnih oblik, večna resničnost matematičnih zakonov, ki prehajajo z genialnim posredovanjem umetnikov med temelje klasične lepote. In tedaj se ob pogledu na grad Ludvika XIV., na bleisk vod in na pravilno urejenost nasadov, spomniš in zaveš, da je misel vzlic vsem blodnjam velika stvariteljica. Ratio sveti skozi vse temine. Za harmonično lepoto likov se skrivajo abstraktni zakoni proporcij, ki jih odkriva samo vidovit duh. Kdo ne veruje v moč volje, čustva, intuicije? Dosele se ni še nobena genialna stvaritev priglasi la večnosti, ne da bi imela viden pečat uma-stvaritelja. Um je moški princip, ki potrebuje za stvarjanje ženski princip — čustvo.

V Versaillesu je sijalo toplo jesensko sonce in z drevoja je padalo orumenelo listje. V vodi so se zrcalile ubrane oblike gradu Ludovika XIV. in v vsem je bilo toliko harmonije in lepote, da sem se potihoma zahvaljeval bogu svoje usode za ta darežljivi trenutek. ...

Zapiski

O zborniku »Razstava slovenskega novinarstva« je priobčil »Srpski književni glasnik« v zvezku z dne 1. oktobra simpatično oceno iz peresa T. P. Piscec poudarja pomen zbornika in zaznamuje uspeh novinarske razstave v Ljubljani.

Iz češke literature. Izmed najnovejših publikacij, ki so v tem ali onem pogledu zanimive tudi za širši slovanski svet, je treba vsaj kronistično omeniti: Zbornik »Slovenske spisovne jezike v dobri pri-tomnje«, ki je izšel v izdaji Društva za slovensko jezikoslovje pri praškem Melantrichu. Je to edinstveno tehtni in več kakor samo informativni pregled današnjega stanja slovenskih jezikov. — Izmed literarnih priložnosti je vredna pozornosti knjiga Josefa Jiráskoe »Sovetska literatura ruski« zlasti zaradi objektivnosti, s katero pisec razglablja današnje pojave v ruski književnosti. — Kritika sprejema z velikim priznanjem spis znamenitega botanika prof. B. Němca »Duše rastline« in vidi v avtorju iz knjige o rastlinah drugega Maeterlincka. — Izleposlovja in poezije napovedujejo najpomembnejše novosti šele za prihodnje tedne. Med najnovejšimi zvezki vzbujajo pozornost zbirka lirike ob. Fischerja »Host«, Seifertova drobna knjižica »Osm dni« (v spomin T. G. M.) in himnična poezija J. Zahrančičke »Pozdraveni slunčice«.

V SAKO JUTRO MLAJŠA!

Drevi: Uporabite rožnato kremo Tokalon, hranilo za kožo, ki vsebuje Biocel, senzacionalno odkritje dr. Stejskala, profesorja dunajskega vseučilišča. Ta vitalna hrana za kožno tkivo se pridobiva iz skrbno izbranih mladih živali. Znanost je ugotovila, da baš zaradi izgube tega naravnega elementa iz kože nastajajo gube. Krema Tokalon, hranilo za kožo, z Biocelom vrača koži ta element v času požitka ter napravi kožo spet gladko, čvrsto in mlado.

Jutri zjutraj!

Poglejte, v koliki meri je koža bolj sveža in gladka, če po prvi uporabi. V nekaj dneh začne gube izginjati. V tednu dni ste videli za leta mlajša. Uporabljajte jutri belo kremo Tokalon (ki ni mastna). Ona razkruža zalednice ter napravi kožo mehko, gladko in belo. Zena 50 let lahko dobi očarljivo polt, s katero bi se lahko pohvalila vsaka mladenka. Uspešni rezultati so zajamčeni, ali pa se denar vrne.

narjev dolga. Te številke so pri naših sportnih klubih že kar tradicija!

V milanskih tekmah za teniški srednjeevropski pokal, kjer bodo naši beli mušketirji igrali konec tedna proti najboljšim Italijanom, se nam obeta, če bo šlo vse v redu, najbrže pomembna zmaga, s katero se bomo za letošnje leto povzpeli na prvo mesto v tem tekmovalju. V singlih sta oba naša zastopnika Punčec in Pallada odlično močnejša, v dobljih pa bosta Kukuljevič in Mitič morda vsaj enkrat tudi obracunala z Italijanoma Taronijem in Quintavallom, katerih letos se v nobenem srečanju nista mogla spraviti na kolena.

Dolžnostni juniorski lahkoatletski miting in juniorski klubski dvoboj bo priredila SK Planina dne 24. t. m. ob pol 15. na Stadionu. Sporednega: skok v višino, met krogle 5 kg, teka na 1000 in 100 m, met diska 1,5 kg, skok v daljino, met kopja 600 g, met kladiva 5 kg, troskok in stafeta 4x100 m. Prijave je treba poslati do 20. t. m. opoldne na naslov: Jeglič, Ljubljana, Kongresni trg 2.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 14.: Beraška opera. Red Cetrtek. Petek 15.: Zaprti.

Sobota, 16.: Pesem s ceste. Izven. Cene od 20 din navzdol.

Danes bodo ponovili »Beraško opero«. Predstava je za red Cetrtek. To delo spada po svojem značaju med posebnosti dramske literature, ter je učinkovalo s svojim nenavadnim djanjem in originalnimi šlagerji in songi. Sodeluje Adamičeva sodobna glasba.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Cetrtek, 14.: Amaconke. Red B. Petek 15.: Zaprti.

Sobota, 16.: Navihanka. Izven. Cene od 30 din navzdol.

Red B ima danes opereto »Amaconke«, ki jih je nanovo priredil po Viktorju Parmiti dirigent brnske opere gosp. Anton Balatka. Delo je pridobilo v novi obliki živahno bleščajo instrumentacijo, ter je izpopolnjeno z nekaterimi figurami in prizori. Slikovit zunanji okvir in pestri baletni poživljajo potek dejanja. Dirigent A. Neffat.

V soboto se pojé Beničeva opereta »Navihanka« s go. Vali Smrkoljevo in glavni partiji. Ob tej priliki bomo slišali našo marljivo članico v učinkoviti partiji, kjer bo lahko dokazala, česa se je naučila lani na Dunaju, za časa svojega študijskega dopusta. Ostala saseda partij je običajna. Predstava je izven abonmana. »Prodana nevesta« z odličnim gostom G.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Cetrtek, 14. oktobra ob 20. uri: »Marija Stuart«. Red B.

Petek, 15. oktobra: zaprti.

Sobota, 16. oktobra ob 20. uri: »Najboljša ideja tet« Olgez. Red D.

SOKOL

Sokolsko društvo Novo mesto priredi drevi ob 20. v svojem domu predavanje »Potovanje po Evropi«. Predaval bo predavatelj ZKD g. prof. Osip Sest.

Sokol I. Ljubljana—Tabor opozarja ponovno svoje članstvo, naraščaj in deca, kakor tudi njihove roditelje, da sprejema k telovadbi le še do 15. oktobra

Sokol v Medvodah. Po letnem premoru smo začeli zopet z vsestranskim delom, da izpolnimo dane naloge in na tri Petrove petletke. Brat prosvetar nam pripravila za nedeljo dne 17. t. m. ob 16. uri popoldne igro »Na ledeni plošči«, ki je posebno primerna za današnje razmere. Opozarjamo naše občinstvo na otvoritveno predstavo in prosimo, da nas poseti, podpre in preživi par uric v naši eredi ter se tudi po igri malo pozabava. Pripominjamo, da vozi v nedeljo še izletniški vlak in so zveze zelo ugodne. V prihodnjem letu nameravamo razviti prapor društva, kar bomo po možnosti združili z večjo telovadno prireditvijo. Odbor je pridno na delu.

Sokol I. poziva članstvo, da se v čim večjem številu udeležijo pogreba pokojnega našega dolgoletnega člana brata dr. Ivana Lamuta, višjega svetnika poštne direkcije v Ljubljani. Pogreb bo jutri v petek ob 16. iz splošne bolnišnice k Sv. Križu. Udeležba v civilu z znakom.

Rezervno kolo

avtomobila

sem izgubil v noči od nedelje na ponedeljek na cesti Radgona—Ljubljana. Najditelja prosim, da mi ga vrne proti nagradi Ivan Bajcar, Zagorje.